

Jens Erik Nielsen
Vester-Hede
Sinkbækvej 14
Flynder
7660 Bækmarksbro

8. august 2016

Teknik & Miljø
Rådhusgade 2
7620 Lemvig
Telefon: 9663 1200

Mail: teknik@lemvig.dk
J.nr.: 09.17.18P19-0101
S.nr.: 133735
B.nr.: 1069444

Ref.: SIBN
Dir.tlf.: 9663 1112

Miljøgodkendelse,
Version 2,
Q-gruppen 16/02-2015

§12-miljøgodkendelse Sinkbæk

CVR-nr. 15 03 19 80
P-nr. 1.000.848.317

Sinkbækvej 15
7660 Bækmarksbro
matrikel nr. 43a, Bækmark Hgd., Flynder

Godkendelse af den 8. august 2016
Annoncedato den 10. august 2016

Indholdsfortegnelse

Datablad	3
Læsevejledning	4
1.1. Beskrivelse af projektet	6
1.2. Afgørelse	6
1.3. Ikke teknisk resumé	7
1.4. Vilkår for miljøgodkendelsen.....	9
1.5. Offentlighed og høring	15
1.6. Klagevejledning	17
2. Generelle forhold	19
2.1. Meddelelsespligt.....	19
2.2. Gyldighed	19
2.3. Revurdering og retsbeskyttelse	19
3. Anlægsbeskrivelse.....	22
3.1. Lokalisering.....	22
3.1.1. Landskabelige forhold.....	22
3.2. Dyrehold, staldanlæg og management	22
3.3. Energi- og vandforbrug.....	25
3.4. Gener	27
3.4.1. Lugt	27
3.4.2. Støj.....	28
3.4.3. Lys.....	29
3.4.4. Fluer og skadedyr	29
3.4.5. Støv.....	29
3.4.6. Transport	30
3.5. Forurening	30
3.5.1. Spildevand herunder regnvand.....	30
3.5.2. Husdyrgødning og foder.....	30
3.5.3. Affald	32
3.5.4. Råvarer og hjælpestoffer.....	33
3.6. Ammoniaktab - generelt	34
3.7. Ammoniakupåvirkning af natur	34
4. Arealbeskrivelse.....	38
4.1. Markoplysninger.....	38
4.2. Habitatvurdering	39
4.2.1. Nitrat til overfladevand	40
4.2.2. Fosfor til overfladevand	46
5. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)	50
6. Alternative løsninger, 0-alternativ og husdyrbrugets ophør	54
Bilag	55

Datablad

Ansøger	Lemvigegnens Landboforening Industrivej 53, 7620 Lemvig lsn@lemvig-landbo.dk for Jens Erik Nielsen Sinkbækvej 14 7660 Bækmarksbro Tlf.: 97 88 17 84/20 29 17 54 vhede@mail.dk
Husdyrbrugets adresse	Sinkbækvej 15 7660 Bækmarksbro
Matrikelnummer	43a, Bækmark Hgd., Flynder
Virksomhedens art	Svineproduktion
Ejer	Jens Erik Nielsen
CVR-nummer	15 03 19 80
CHR-nummer	58 247
P-nummer	1.000.848.317
Tilsynsmyndighed	Lemvig Kommune

Læsevejledning

Denne miljøgodkendelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve godkendelsen med de vilkår, Lemvig Kommune stiller vedrørende indretning og drift af virksomheden.

Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er ejendommen og arealerne beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, husdyrbruget forventes at have på omgivelserne.

Sagen er behandlet efter LBK nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m. v. af husdyrbrug, herefter også kaldet Husdyrloven.

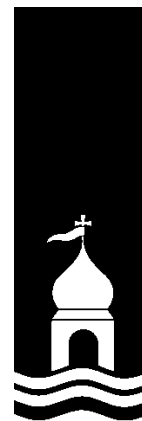

---

*Miljøgodkendelse
med vilkår*

1.1. Beskrivelse af projektet

Det søgte projekt indebærer, at besætningen på Sinkbækvej 15 udvides fra 5.700 til 11.000 slagtesvin (30 – 110 kg).

Lemvig Kommune har i foråret 2016 accepteret en anmeldelse af skift i dyretype på ejendommen fra et sohold med 500 årssøer, smågrise og sopolte til 5.700 slagtesvin (32 -110 kg).

Projektet gennemføres i de eksisterende driftsbygninger. Der etableres gyllekøling i tidligere løbe- og farestald og med mulighed for at etablere gyllekøling i tidligere drægtighedsstald.

Husdyrgødning fra den søgte produktion afsættes til bedriftens egne arealer og Lemvig Biogas A.M.B.A.

Ansøgningen er indsendt via det digitale ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, skemanummer 87 199 den 27. april 2016, og er suppleret med skema 89 715, som viser effekt af ønsket alternativ med udvidet brug af gyllekøling.

1.2. Afgørelse

Lemvig Kommune godkender det søgte projekt om udvidelse af husdyrproduktionen på Sinkbækvej 15, 7660 Bækmarksbro.

Miljøgodkendelsen er givet på vilkår, der har til hensigt at beskytte den omgivende natur og miljø, samt de omkringboende.

Husdyrbruget godkendes efter Husdyrlovens § 12, stk. 1.

Det godkendte projekt er omfattet af Husdyrloven § 12, stk. 1 (IE-Husdyrbrug), da der godkendes en udvidelse til mere end 210 DE i slagtesvin.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer, herunder, at der anvendes den bedste tilgængelige teknik. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget ved at efterleve vilkår i godkendelsen kan drives uden væsentlige påvirkninger af miljøet.

Vær opmærksom på at godkendelser og tilladelser efter anden lovgivning ikke er indeholdt i denne godkendelse, men skal søges særskilt hos Lemvig Kommune.

På Lemvig Kommunes vegne den 8. august 2016.

Simon Bach Nielsen

Miljøingeniør

1.3. Ikke teknisk resumé

Ansøgers beskrivelse

Der søges om udvidelse af slagtesvinebesætningen fra 5700 stk. slagtesvin (32 -110 kg) til 11.000 stk. fra 30-110 kg. Dette svarer til en ændring i DE fra 153,7 til 300,95 DE foruden de 7,3 DE udegående ammekvæg. Der bygges ikke nyt i forbindelse med udvidelsen, men staldkapaciteten udnyttes mere optimalt.

Arealer

I bedriftens markplan drives der ca. 230 ha harmoniareal (ejet og forpagtet), hvoraf 228,47 ha er indregnet som udspretningsareal i www.husdyrgodkendelse.dk. På bedriften udbringes husdyrgødning fra produktionsejendommene på Sinkbækvej 15 (300,95 DE slagtesvin, tidl. søer og smågrise) og Sinkbækvej 14 (137,9 DE slagtesvin). Overskydende gødning i forhold til harmoniarealet afsættes til Lemvig Biogasanlæg. Bedriftens arealer bliver gødsket med gylle svarende til 1,4 DE/ha.

Ammoniak og BAT

I www.husdyrgodkendelse.dk er der beregnet en samlet ammoniakemission fra anlægget på 3.963 kg N/år, heraf er meremissionen fra anlægget på 1.882 kg N/år. Det vejledende BAT niveau er beregnet til 4.009 kg N/år.

For at reducere ammoniakemissionen fra anlægget er der indtastet en effekt af gyllekøling i den tidligere løbe- og farestald i ansøgningen. Hermed lever husdyrbruget op til det generelle ammoniakreduktionskrav og det vejledende BAT niveau.

Det fastsatte beskyttelsesniveau for ammoniakfølsom natur (kat 1 og 2) angivet i bilag 3 er overholdt. Langs bækken ca. 100 meter syd for staldbygningerne er der en § 3 beskyttet mose (mulig kategori 3-natur), mens Ilkær Plantage 1 km nord for ejendommen er nærmeste område udpeget som potentiel ammoniakfølsom kategori 3-natur. Merdepositionen hertil er beregnet til 0,0 kg N/ha/år, totaldepositionen til 0,0 kg N/ha/år.

I Flynder Ådal ca. 2,3 km nordøst for ejendommen er der § 7 overdrev/eng/hede (kategori 2 natur), hvortil der er beregnet en totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år og en merdeposition på 0,0 kg N/ha/år. I samme retning er der ca. 3,3 km til § 7 overdrev/eng indenfor habitatområde (kategori 1 natur). Ca. 2,8 km

syd for ejendommen (syd for Flynder Å) ligger et § 7 overdrev indenfor Natura 2000-område, der er nærmeste kategori 1 natur. Der er ikke lavet separate beregninger til dette punkt pga. afstanden.

Nitratudvaskning og overfladevand

Af bedriftens 228,47 ha ejede og forpagtede udspretningsarealer ligger alle i nitratklasse 0, hvilket betyder, at der er en reduktionsprocent på 100 %. Ved hjælp af beregningsprogrammet Farm-N på www.husdyrgodkendelse.dk er den maksimalt tilladte udvaskning af kvælstof fra arealerne på 81,1 kg N/ha ved et dyretryk på 1,40 DE/ha. Den reelle udvaskning er beregnet til 81,1 kg N/ha ved et dyretryk på 1,40 DE/ha. Dette er opnået uden særlige virkemidler.

Arealerne tilføres ca. 31.766 kg N i form af slagtesvinegylle.

Grundvand

Ingen af udspretningsarealerne ligger i nitratfølsomt vandindvindingsopland. Der er ikke foretaget særskilte beregninger på nitratudvaskningen.

Fosfor

Med den ansøgte udvidelse (inkl. foderkorrektio) vil summen af fosfor i den udbragte husdyrgødning blive på ca. 7.579 kg P. Det giver en gennemsnitlig tilførsel af fosfor på 33,2 kg P/ha. Udspretningsarealer består af sandede jordtyper og humusjord; JB 1, JB 2, JB 4 og JB 11. Referencesædskiftet (S4) frafører i gennemsnit 18,0 kg P/ha, så der er et gennemsnitligt overskud på 15,2 kg P/ha. 200,96 ha ligger i fosfor-klasse 0, hvor der ikke stilles krav til P udover, at harmonikravet skal overholdes. En mindre del af arealerne, ca. 7,51 ha, ligger i lavbundsarealer svarende til fosforklasse 2, hvor der er skærpede krav mht., hvor meget fosfor der må tilføres med husdyrgødningen.

I flg. beregninger foretaget i ansøgningssystemet er beskyttelsesniveauet angivet i bilag 3, i forhold til fosfor overholdt.

Lugt

Lugtgenafstanden til beboelseshuse i landzone er ca. 115 m, og nærmeste ejendom befinder sig som gennemsnitsmåling ca. 225 m væk (Sinkbækvej 19). Geneafstanden til samlet bebyggelse er på ca. 432 m, afstanden til samlet bebyggelse er ca. 2.075 m (Fåre). Geneafstanden til byzone/sommerhusområde er 549 meter, og nærmeste byzone er Bækmarksbro med en afstand på ca. 2,2 km. Der er ingen øvrige husdyrbrug med mere end 75 DE inden for hhv. 100/300 m fra ovenstående områder. Der vurderes derfor, at der ikke er problemer med lugtgener.

Sinkbækvej 12 (ca. 130 m) er registreret som landbrugsejendom

Sinkbækvej 19 (ca. 200 m) er registreret som beboelse

Fåre er nærmeste samlede bebyggelse, 2 km

Bækmarksbro er nærmeste byzone, 2,2 km

Lemvig Kommunes beskrivelse

Godkendelsen indeholder driftsvilkår, blandt andet med støjgrænser, krav til affalds-, spildevands- og gødningshåndtering og beredskabsplan. Vilkårene sikrer, at forudsætningerne i det søgte projekt opfyldes, samt at unødige gener for de omkringboende forebygges.

Det er vurderet, at der i projektet anvendes den bedste tilgængelige teknik.

De generelle beskyttelsesniveauer i Husdyrloven for udledning af forurenende stoffer, lugt og støj er overholdt i projektet.

Ansøger har ønsket at der inddrages et alternativ i projektet, som indebærer, at staldgulvet i den tidligere drægtighedsstald udskiftes, og at der etableres gyllekøling i dette staldafsnit.

Ansøger har indsendt supplerende beregninger for det ønskede alternativ, der dokumenterer, at der ikke sker en forøget forurening. Ved alternativet forøges effekten af gyllekøling og der udledes mindre ammoniak fra anlægget. De ovenstående emissionsværdier er derfor overestimerede i det tilfælde at alternativet realiseres.

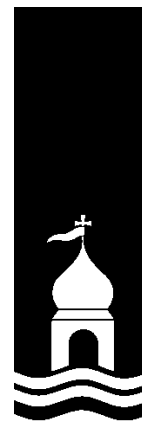
1.4. Vilkår for miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelsen indeholder en række konkrete vilkår for husdyrbrugets drift, indretning og kontrol. Vilkårene skal medvirke til at sikre

- at indretning og drift af husdyrbruget sker i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet samt den miljøtekniske beskrivelse og vurdering
- at yderligere miljøkrav, fastsat på grundlag af kommunens vurdering af ansøgningen, overholdes
- at risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen, minimeres.

Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet, den vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering, samt godkendelsens vilkår.

Der gøres opmærksom på, at de valgte virkemidler og miljøteknologier skal være etableret og i brug senest når udvidelsen af dyreholdet påbegyndes.

Miljøgodkendelsen meddeles på følgende vilkår:

1. Tidsfrist

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 2 år efter, at den er meddelt.

2. Produktionstilladelse

Godkendelsen omfatter en årsproduktion på maksimalt 11.000 slagtesvin (30 – 110 kg).

Antal stipladser herunder (eksklusiv sygestier) må ikke overskrides for det enkelte staldafsnit.

Stald	Antal stipladser
Sl. svin, tidl. smågrisestald	875
Sl. svin, tidl. dr. stalde	840
Sl. svin – tidl. løbe- og farestalde	900
Buffer tidl. fare- og klimastald	135

Produktionen må på intet tidspunkt overstige de begrænsninger, der følger af anden lovgivning.

3. Staldsystem – slagtesvinestalde

Minimum 25-49 % af det samlede stiareal i samtlige staldafsnit skal være fast gulv uden spalter eller underliggende gyllekanaler i overensstemmelse med Miljøstyrelsens Teknologiblade for slagtesvin *Delvis fast gulv*, revideret 29.03.2011, http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Teknologiblade/Delvistfastgulv_version3_110329.pdf.

4. Gyllekølingsanlæg i tidligere løbe- og farestald

- Gyllekanaler i tidligere løbe- og farestald, i alt 449 m² skal forsynes med køleslanger, der forbindes med varmepumpe.
- Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 41.046 kWh.
- Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i kWh.

Alternativt kan der installeres en typegodkendt timetæller, som registrerer varmepumpens driftstimer.

- d. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningsystem, en alarm, samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- e. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- f. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller en tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt.

Den årlige kontrol skal som minimum bestå af

- Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen, samt sikkerhedsanordningen.
- g. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
- h. Registreringen fra datalogger/timetæller, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

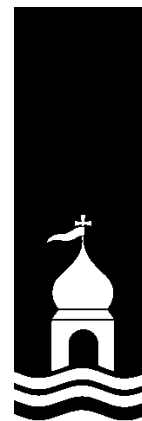
5. Gyllekølingsanlæg i tidligere løbe- og farestald og drægtighedsstald

- i. Gyllekanaler i tidligere løbe- og farestald og drægtighedsstald, i alt 900 m² skal forsynes med køleslanger, der forbindes med varmepumpe.
- j. Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 126.361 kWh.
- k. Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i kWh.

Alternativt kan der installeres en typegodkendt timetæller, som registrerer varmepumpens driftstimer.

- l. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningsystem, en alarm, samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- m. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

- n. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller en tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt.

Den årlige kontrol skal som minimum bestå af

- Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningsystemet, alarmen, samt sikkerhedsanordningen.
- o. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.

Registreringen fra datalogger/timetæller, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevise på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vilkår 5 skal kun opfyldes, hvis der foretages godkendelsespligtig renovering af staldgulvet i den tidligere drægtighedsstald.

6. Fosfor ab dyr, slagtesvin

Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som Kg P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 6.687 kg P pr. år.

"Kg P ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning:

$$\text{Kg P ab dyr pr. slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst})$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	11.000
Indgangsvægt, kg	30
Afgangsvægt, kg	110
FEsv pr. kg. Tilvækst	2,86
Gram fosfor pr. FEsv, g	4,58
Kg P ab dyr pr. slagtesvin	0,6079

7. God hygiejne på husdyrbruget

Ventilations- og foderanlæg skal efterses og rengøres hver gang der indsættes nye dyr i stier/staldafsnit.

Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes, således af lugtgener begrænses mest muligt

8. Lavenergibelysning

Udtjente pærer, lysstofrør og andre lyskilder skal udskiftes til lavenergibelysning.

9. Udskiftning af ventilation

Udtjente ventilatorer/ventilationsanlæg skal hvor det er muligt udskiftes til frekvensstyret ventilation eller et ventilationssystem med tilsvarende lavt energiforbrug.

10. Flue- og skadedyrsbekæmpelse

På husdyrbruget skal der foretages effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer herom.

11. Affald

Dagrenovationslignende og forbrændingseget affald skal opsamles i en container beregnet til formålet.

Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares under tag.

Ikke-genanvendeligt PVC-affald skal frasorteres og opbevares under tag.

Ikke-genanvendeligt farligt affald skal opbevares under tag i separate, egnede beholdere.

Alt olieaffald skal opbevares i tromler eller andre egnede beholdere, der er placeret indendørs, på tæt gulv uden afløb. Affaldsoplaget skal være placeret på en sådan måde, at et eventuelt spild ikke kan løbe ud af døre og porte eller ud af en utæt sokkel eller lignende. Det skal sikres, at et eventuelt spild kan opsamles indendørs. Anvendes der spildbakke eller opkant omkring oplaget, skal dette indrettes således, at indholdet fra den største beholder kan tilbageholdes.

Klinisk risikoaffald som kanyler, hætteglas og lignende skal opbevares i en engangsplastspand, beregnet til formålet.

12. Støj

Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer se tabel herunder.

Dag	Periode	Reference-tidsrum	Værdi
Mandag- fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	7 timer	55 dB(A)

Lørdag	kl. 14.00-18.00	4 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

For dag-, aften og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer (lørdag 7 og 4), 1 time og ½ time.

Maksimalværdier af støjniveauet må om natten ikke overstige ovennævnte kravværdier med mere end 15 dB(A).

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra husdyrbruget er velbegrundede, skal husdyrbruget igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt. Med mindre der er tale om overskridelser af grænserne, kan målingerne højst kræves udført én gang årligt og skal foretages i overensstemmelse med miljøstyrelsens gældende vejledning.

13. Forebyggelse af forurening via overfladeafløb

Det skal sikres, at der ikke er risiko for forurening af vandmiljøet via overfladeafløb på ejendommen.

Foder, gødning, husdyr, olie, kemikalier og forurenende stoffer i øvrigt må derfor ikke oplagres, anvendes eller transporteres i nærheden af overfladeafløb.

14. Beredskabsplan

Husdyrbrugets beredskabsplan skal løbende opdateres. Beredskabsplanen skal opbevares på ejendommen, være tilgængelig for alle ansatte og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Husdyrbrugets beredskabsplan er vedlagt som bilag 5.

15. Beholder til opsamling af vaskevand, restvand m.v.

Husdyrbruget skal til enhver tid råde over 9 måneders opbevaringskapacitet for restvand, vaskevand, flydende husdyrgødning, m.v.

16. Påfyldning af gyllevogne

Påfyldning af gyllevogne fra gyllebeholdere skal ske på en befæstet plads uigennemtrængelig for fugt, med afløb til gyllestemet.

Alternativt kan der anvendes gyllevogne med påmonteret sugetårn med overløbssikring, der forhindrer ethvert gyllespild.

17. Overførsel af husdyrgødning

Der må årligt afsættes op til 119 dyreenheder, svarende til 11.331 kg N og 2.651 kg P til Lemvig Biogasanlæg A.M.B.A., Pillevej 12, 7620 Lemvig, CVR 28 45 08 50.

18. Kontrolvilkår og egenkontrol

For at kunne kontrollere at husdyrbruget overholder godkendelsens vilkår, samt gældende miljølovgivning, skal husdyrbruget opbevare eller på forlangende inden 4 uger fremskaffe følgende dokumenter for de seneste 5 år:

- Gødningsregnskaber
- Markplaner
- Kopier af foder- og mineralrecepter samt dokumenterede oplysninger om samlede anvendte fodermængder.
- Årlige opgørelser af ejendommens samlede vand- og energiforbrug.
- Årlige opgørelser af dyreholdets størrelse.

19. Ophør af drift

Ved ophør af driften, skal husdyrbruget foretage oprydning i et sådan omfang, at forureningsfare undgås. Herunder skal opsamlingsstanke, lagertanke, olietanke og lignende tømmes.

Lemvig Kommune skal kontaktes med henblik på at aftale, hvilke foranstaltninger, der skal til for at fjerne forurenende kilder, herunder bygninger, silo- og tankanlæg, samt tekniske installationer og anlæg.

1.5. Offentlighed og høring

Foroffentlighed

Det søgte projekt er offentliggjort på Lemvig Kommunes hjemmeside i perioden 9.maj – 6. juni 2016, samt ved annoncering i Lokalavisen i Lemvig. Der er ikke modtaget høringssvar ved den foroffentlige høring.

Høring af ansøger og interessenter

Kommunens forslag til miljøgodkendelse har været sendt i høring hos ansøger og ansøgers rådgiver.

Herefter er naboer, interesseorganisationer og andre interessenter orienteret om forslaget ved 6 ugers høring. Følgende er hørt:

- Fårevej 11, 7660 Bækmarksbro

- Ringkøbingvej 162, 7660 Bækmarksbro
- Ringkøbingvej 167, 7660 Bækmarksbro
- Ringkøbingvej 168, 7660 Bækmarksbro
- Ringkøbingvej 170, 7660 Bækmarksbro
- Råkærvej 13, 7660 Bækmarksbro
- Råkærvej 17, 7660 Bækmarksbro
- Sinkbækvej 12, 7660 Bækmarksbro
- Sinkbækvej 15, 7660 Bækmarksbro
- Sinkbækvej 19, 7660 Bækmarksbro
- Sinkbækvej 23, 7660 Bækmarksbro
- Sinkbækvej 29, 7660 Bækmarksbro
- Grønsmøllevej 3, 7660 Bækmarksbro
- Rødemøllevej 15, 7660 Bækmarksbro
- Grønkærvej 3, 7660 Bækmarksbro
- Holmgårdvej 13, 7660 Bækmarksbro
- Pillevej 12, 7620 Lemvig
- Danmarks Naturfredningsforening,
jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk og dnlemvig-sager@dn.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Der er ikke modtaget hørings svar i høringsperioden.

Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen offentliggøres på Lemvig Kommunes hjemmeside, www.lemvig.dk den 10. august 2016, samt ved annoncering i Lokalavisen i Lemvig. Følgende har fået en kopi af afgørelsen:

- Sinkbækvej 14, 7660 Bækmarksbro
- Lemvigegnens Landboforening, lsn@lemvig-landbo.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, senord@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dnlemvig-sager@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Jens Johan Brogaard, Torsvej 111, 7620 Lemvig, jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk

- Dansk Ornitologisk Forening – Vestjylland, lemvig@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk
- Friluftsrådet, v. Allan Kjær Villesen, Højbovej 9, 7620 Lemvig, akv@tdcadsl.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, fr@friluftsradet.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd Reventlowsgade 14, 1651 København V, ae@aeraadet.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, att. Signe Normand, Aarhus University, Ny Munkegade 114, DK-8000 Aarhus C, dbf.oestjylland@gmail.com
- Danmarks Sportsfiskerforbunds Miljøkoordinator, Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov, enie@aabc.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Fritidsfiskerforbund, Arne Rusbjerg, Engvej 42 7490 Aulum, teamstr@gmail.com
- Aktive Fritidsfiskere i Danmark v. Leif Søndergård, Søvejen 6, 7860 Spøttrup, afid@aktivefritidsfiskere.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17,3, Postboks 2188, 1017 København K, fbr@fbr.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk

1.6. Klagevejledning

Afgørelsen er truffet i medfør af § 12 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 868 af 3. juli 2015. Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet i henhold til § 76 i Husdyrloven af følgende;

- Ejeren af Sinkbækvej 15, 7660 Bækmarksbro
- Embedslægeinstitutionen
- Enhver, der har en individuel interesse i sagens udfald.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på

www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis afgørelsen påklages får ansøger besked. Klage over en godkendelse efter § 12, stk. 3 har ikke opsættende virkning med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet jf. § 81 i Husdyrloven.

Klagefristen udløber den 7. september 2016 ved kontortids op-hør.

Denne afgørelse kan indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver meddelt, jævnfør Husdyrlovens § 90.

I forbindelse med behandlingen af sagen kan det være nødvendigt, at Lemvig Kommune indsamler, behandler og videregiver oplysninger, der er nødvendige for sagens behandling. Ifølge persondataloven har man blandt andet ret til at bede om indsigt i de oplysninger, der behandles, ret til at gøre indsigelser mod, at oplysningerne behandles, ret til at berigtige Lemvig Kommunes oplysninger samt ret til at klage over behandlingen til Datatilsynet. Forvaltningsloven og offentlighedsloven giver normalt også mulighed for at få indsigt i sagen. Lemvig Kommune sender og modtager breve, dokumenter og andre informationer fuldt elektronisk via e-post og websider. Adressen til Teknik & Miljø er: teknik@lemvig.dk

2. Generelle forhold

2.1. Meddelelesespligt

Inddragelse af nye udbringningsarealer, overførselsaftaler og ændrede overførsler til biogasanlæg skal forhånds anmeldes til kommunen.

2.2. Gyldighed

Udvidelsen skal være udnyttet senest 2 år efter at godkendelsen er meddelt.

Godkendelsen anses for udnyttet ved indsættelse af det søgte dyrehold.

Hvis godkendelsen ikke helt eller delvist udnyttes i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet.

2.3. Revurdering og retsbeskyttelse

Kommunalbestyrelsen skal tage en godkendelse af et IE-husdyrbrug op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, når EU-Kommissionen i EU-Tidende har offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter omfattet af § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Kommunalbestyrelsen skal tage godkendelsen op til revurdering uanset § 40, stk. 1, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og § 41 a, stk. 1, i lov om miljøbeskyttelse.

Revurderingen skal omfatte alle vilkår i godkendelsen.

Ifølge § 40 stk. 1 i Husdyrloven må tilsynsmyndigheden ikke meddele påbud eller forbud efter § 39 før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af en godkendelse, jævnfør altså ovenstående undtagelse.

Tilsynsmyndigheden skal dog, jævnfør Husdyrlovens § 40, stk. 2, tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39, hvis

- der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,

- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, eller
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jævnfør § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog, som nævnt herover, foretages når der er forløbet 8 år.

Jævnfør § 41 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug skal miljøgodkendelsen desuden revurderes, således at husdyrbruget kan overholde ajourførte vilkår senest 4 år efter offentliggørelse af nye BAT-konklusioner.

Det er planlagt at foretage den første revurdering i **2024**, med mindre der forinden offentliggøres BAT-konklusioner.

Miljøteknisk beskrivelse

---

3. Anlægsbeskrivelse

3.1. Lokalisering

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav i Husdyrlovens § 6 fremgår af tabel 1. Der etableres ikke nye stalde, gødningsopbevaringsanlæg eller lignende i forbindelse med projektet. Afstandskrav i Husdyrgodkendelseslovens § 8 er derfor ikke relevante.

Tabel 1: Generelle afstandskrav

Afstand til	Opmålt afstand	Afstandskrav i Husdyrloven
Nærmeste byzone eller sommerhusområde (Ramme By)	2,1 km	50 m
Nærmeste lokalplanlagte område i landzone til boligformål, offentlige formål, m.v. (Lp 96 i Bøvlingbjerg)	5,2 km	50 m
Nærmeste nabobeboelse (Sinkbækvej 12)	128 m	50 m

Nærmeste ammoniakfølsomme naturområde jævnfør Husdyrlovens § 7, et overdrevsområde i Klosterhede Plantage, ligger cirka 2,2 km nordøst for anlægget.

Lemvig Kommune konstaterer, at projektet overholder de generelle afstandskrav i Husdyrlovens §§ 6 og 7.

3.1.1. Landskabelige forhold

Det søgte projekt indebærer ikke ydre bygningsmæssige ændringer af staldanlægget.

Der foretages på den baggrund ikke en nærmere landskabsvurdering af projektet, da projektet herved ikke påvirker landskabelige, geologiske eller kulturhistoriske værdier.

Som følge af, at projektet gennemføres i eksisterende bygninger vurderes det ikke relevant at overveje alternative placeringer af projektet.

3.2. Dyrehold, staldanlæg og management

Slagtesvinestaldene indrettes med delvis spaltegulv (25 – 49 % fast gulv) og gyllekøling i den tidligere løbe- og farestald. Situationsplan med de enkelte staldes placering ses i bilag 1.

Ansøger ønsker desuden mulighed for at renovere staldgulv i den tidligere drægtighedsstald og etablere gyllekøling i denne stald.

Der anvendes foderkorrektioner til at reducere udskilt fosfor af dyr.

Staldsystemet delvist spaltegulv er nærmere beskrevet i Miljøstyrelsens Teknologiblad om driftssystemer til slagtesvineproduktion:

http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Teknologiblade/Delvistfastgulv_version3_110329.pdf.

Miljøstyrelsen bemærker, at effekten af delvis spaltegulv kun opnås, hvis søleadfærd i stierne undgås. Med lovpligtig overbrusning af stierne i slagtesvinestaldene, kombineret med gyllekøling, som skaber et køligere indeklima i staldene, vurderes der at være det nødvendige grundlag for at opnå den ønskede effekt af gulvtypen.

Gyllekølingsteknologien er nærmere beskrevet i Miljøstyrelsens Teknologiblad:

http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Teknologiblade/Slagtesvin_Koelingafgylle_version3.pdf.

Gyllekanalerne i den projekterede stald udgør 449 m².

En reduktion på 10 % ammoniak som ansøgt kræver en gennemsnitlig specifik køleeffekt på 10,4 W/m².

Ved 449 m² gyllekanaler med køleslanger skal pumpens køleeffekt være 10,4 W/m² x 449 m² = 4,7 kW

Den årlige køleydelse er således 4,7 kW x 8.760 driftstimer = 41.046 kWh.

Ved at installere en varmepumpe med en køleeffekt på 10 kW skal varmepumpens driftstid således være 4,7 kW/10 kW x 8.760 driftstimer = 4.105 driftstimer.

En varmepumpe med 12 kW køleeffekt skal tilsvarende være i drift i 3.420 timer/år.

Ved alternativet, hvor der også etableres gyllekøling i drægtighedsstalden forøges den ammoniakreducerende effekt til 15 %, hvilket medfører en årlig køleydelse på minimum 126.361 kWh.

Ved at installere en varmepumpe med en køleeffekt på 40 kW skal varmepumpens driftstid være 14,4 kW/40 kW x 8.760 driftstimer = 3.159 driftstimer.

Bedste tilgængelige teknik

Det fremgår af ansøgningskema 87 199, at projektet overholder den vejledende grænseværdi for ammoniaktab, opnåelig ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknologi (BAT).

BAT-emissionsniveauet for ammoniak er jævnfør beregning i husdyrgodkendelse.dk **4.010 kg N/år**. Emissionen fra det søgte projekt er 3.963 kg N/år.

Ved alternativet, hvor der etableres gyllekøling i drægtighedsstalden er BAT-emissionsniveauet for ammoniak af ansøger beregnet til **3.791 kg N/år**. Emissionen fra det søgte projekt er med den ekstra gyllekøling 3.737 kg N/år.

Lemvig Kommune beregner BAT-emissionsniveauet for fosfor til **6.711 kg P/år**. Beregningen er foretaget på baggrund af Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår for konventionel produktion af slagtesvin i gyllesystemer, http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Standardvilkår/BAEmissionsgraenser_slagtesvin_maj2011.pdf, jævnfør den nyeste justerede BAT-norm for fosfor, http://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning.BAT-standardvilkår.ashx#justeret_bat-graense_for_fosfor_for_svin.

Det søgte projekt medfører en udskilt mængde fosfor i husdyrgødningen på 6.707 kg P/år. BAT-niveauet for fosfor er derfor overholdt.

Ansøgers beskrivelse af anvendt BAT på ejendommen ses i bilag 3.

Lemvig Kommune vurderer på baggrund af BAT-beskrivelsen, at det søgte projekt lever op til BAT for management.

Der er blandt andet redegjort for, at

- ejer og ejendommens ansatte bliver fagligt opdaterede
- der er faste procedurer for fodring og rengøring
- der føres E-kontrol og udarbejdes foderplaner
- der er serviceaftale med ventilationsfirma
- støjende og støvende aktiviteter tilstræbes udført i dagtimerne
- der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

Delvis spaltegulv og gyllekøling, foderoptimeringer medfører, at husdyrbruget efter Lemvig Kommunes vurdering lever op til BAT.

Lemvig Kommune stiller vilkår til valg af staldsystem, gyllekøling og foderoptimeringer, så de beregningsmæssige forudsætninger om ammoniak-, lugt- og fosforreduktion fastholdes.

Ejendommen vurderes dermed som helhed at anvende den bedste tilgængelige teknik ved realiseringen af det søgte projekt.

Egenkontrol

På baggrund af ansøgers beskrivelse af egen kontrol stiller Lemvig Kommune vilkår, som omfatter at der skal føres gødningsregnskab, udarbejdes mark- og gødningsplaner, føres kontrol med foderforbrug og foderblandinger, samt besætningsstørrelsen. Vand- og energiforbruget skal registreres.

Oplysningerne skal opbevares på husdyrbruget i 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende. Vilkåret har til formål at sikre, at der foreligger dokumentation for overholdelse af vilkår om afsætning af husdyrgødning, areal- og fodervilkår, samt vilkår til anvendelse af renere teknologier.

3.3. Energi- og vandforbrug

Ansøgers beskrivelse

Energi:

Elektricitet anvendes til ventilation, belysning mv. Forbruget på ejendommen har været ca. 150.000 kWh, og det forventes at det fremtidige forbrug vil ligge på omkring 50-100.000 kWh på grund af fornyet ventilationsanlæg, ophør med staldopvarmning (fare- og smågrisestalde) samt anvendelse af færdigblandet foder. I flg. normtal fra EnergiMidt vil energiforbruget til 11.000 slagtesvin være godt 100.000 kWh., hvilket det reelle forbrug forventes at kunne holdes under.

Der er lys i staldene, når der er medarbejdere i stalden. Derudover er der lyset slukket.

Der anvendes olie til opvarmning af fare- og smågrisestalde i nudrift, men fremover forventes oliefyret fjernet, og til opvarmning af stuehuset vil anvendes varme indvundet fra gyllekana-ler.

Energibesparende foranstaltninger:

- Bedriften vil efter reovering af ventilations- og fodringssystem i store træk være indrettet energimæssigt optimalt.
- Lyset reguleres efter behov.
- Olie/el-opvarmning erstattes af varmeindvinding fra gyllekana-ler.
- Ejer holder øje med elforbruget på opgørelserne fra elselskabet (en gang om måneden). I tilfælde af uventede udsving i forbruget bliver årsagen til forbruget lokaliseret og evt. fejl bliver udbedret.

Vand:

Forbruget af vand i staldene er ukendt (egen vandboring har ingen måler). Efter renovering af foderautomater og drikkestationer vil vandspildet være minimalt.

Vandbesparende foranstaltninger:

- Vandspild er forsøgt minimeret ved etablering af effektive foderautomater og vandposter i de renoverede stalde.
- Stalde iblødsættes ved rengøring, hvilket reducerer vandforbruget til rengøring.
- Ejer holder øje med installationer, og ved spild eller brud lokaliseres fejlen og udbedres, ved behov tilkaldes servicepersonale.
- En flowmåler på hovedhanen til ejendommens private vandboring sikrer automatisk afbrydelse af vandtilførslen, hvis der registreres et uventet øget vandforbrug
- Ansøger vil ved vedligehold og renovering af drikkeautomater mv. have fokus på at vælge systemer med mindst muligt vandspild.

Lemvig Kommunes vurdering

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at den projekterede stald skal opføres med lavenergibelysning, at der skal anvendes frekvensstyret ventilation, eller et ventilationssystem med tilsvarende lavt energiforbrug.

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at udtjente lyskilder skal udskiftes til lavenergibelysning, samt at udtjente ventilationssystemer skal udskiftes til frekvensstyret ventilation eller et system med tilsvarende lavt energiforbrug.

Det vurderes, at projektet som beskrevet i ansøgningen vil leve op til disse vilkår.

Lemvig Kommune stiller desuden vilkår om, at husdyrbrugets energiforbrug årligt registreres, så effekten af energibesparende tiltag kan følges og potentialet for yderligere energibesparelser kan kvantificeres.

Lemvig Kommune vurderer på baggrund af de stillede vilkår og ansøgningens beskrivelse af energibesparende tiltag, at husdyrbruget lever op til BAT for energiforbrug.

Ejendommen har egen vandforsyning uden vandmåler.

Det betragtes som BAT at registrere vandforbruget. Ud fra en kontinuerlig registrering af vandforbruget kan det vurderes, om

der er grundlag for en videre indsats til reduktion af vandforbrug og forebyggelse af vandspild.

Lemvig Kommune stiller derfor vilkår om, at der opsættes en vandmåler på ejendommens vandboring og at der foretages årlig aflæsning af vandforbruget.

Som følge af ansøgers beskrivelse af energibesparende tiltag og tiltag til forebyggelse af vandspild, samt Lemvig kommunes vilkår om registrering af energi- og vandforbrug og vilkår om, at udtjent belysning og ventilation udskiftes til produkter med lavt energiforbrug, vurderes husdyrbruget i ansøgt drift som helhed at leve op til BAT for vand- og energiforbrug.

3.4. Gener

3.4.1. Lugt

Lugtgeneafstandene til byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkelt bolig er beregnet i den digitale ansøgning.

Lemvig Kommune konstaterer, at nærmeste enkelt beboelse, samlede bebyggelse og byzone er korrekt udpeget i ansøgningssystemet.

Nærmeste enkelt beboelse er Sinkbækvej 19. Afstandskravet er jævnfør skema 87 199 på 115 meter. Den vægtede gennemsnitsafstand er 225 meter.

Nærmeste samlede bebyggelse er Fåre Stationsby. Afstandskravet er 432 meter. Den vægtede gennemsnitsafstand er 2.074 meter.

Nærmeste byzone er Bækmarksbro. Afstandskravet er 549 meter. Den vægtede gennemsnitsafstand er 2.232 meter.

Lugtgeneafstandene er herved overholdt til alle tre områdetyper.

Lemvig Kommune bemærker, at Sinkbækvej 12 er nærmeste nabobeboelse, men at denne ejendom er en landbrugsejendom, og dermed ikke omfattes af Husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau for lugt.

Det indgår i projektet, at alle staldafsnit etableres med delvist spaltegulv, som har en lugtreducerende effekt i forhold til drænet gulv med spalter. Dette teknologivalg fastholdes derfor i miljøgodkendelsens vilkår.

I vilkår om produktionens størrelse fastholdes antallet af stipladser i de enkelte stalde, således at forudsætningerne i lugtberegningen fastholdes.

Miljøgodkendelsen indeholder desuden vilkår om, at der sikres en god staldhygiejne ved at efterse ventilation hver gang der indsættes nye dyr, samt at hele ejendommen og dens omgivelser renholdes, således af lugtgener begrænses mest muligt

Da Lemvig Kommune konstaterer, at lugtgeneafstandene er overholdt, samt at der i øvrigt ikke er forhold ved det søgte projekt, som giver anledning til at forvente et større lugtbidrag end normalt fra en produktion af den søgte størrelse, konkluderer Lemvig kommune, at det forøgede lugtbidrag fra den søgte produktion ikke kan betragtes som væsentligt.

3.4.2. Støj

Ansøgers beskrivelse

Ejendommens støjkilder kommer hovedsageligt fra den daglige brug af traktor ved markarbejde, transporter til/fra ejendommen, ventilation.

Brugen af traktor vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde (eksempelvis forårs- og efterårsarbejde i marken) der går ud over dagtimerne, det meste markarbejde sker dog fra ejendommen på Sinkbækvej 14.

Transporter til og fra ejendommen foregår hovedsageligt tidligt på morgenen. Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger eller lignende idet de nærmeste naboer ligger relativt langt fra bedriften, og det vurderes, at der ikke kan opstå væsentlige gener.

Lemvig Kommunes beskrivelse

Driftsændringen til slagtesvineproduktion forventes ikke at medføre væsentlige ændringer i støjbidraget til omgivelserne. Støj fra husdyrbruget som helhed vurderes ikke væsentlige for omgivelserne.

Miljøgodkendelsen indeholder støjvilkår, som omfatter hele ejendommen, dog undtaget transporter uden for selve ejendommen.

Skulle der mod forventning indgå berettigede støjklager, kan Lemvig Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at udføre akkrediterede støjmålinger, samt om nødvendigt påbyde støjdæpende tiltag, eksempelvis i form af støjvolde eller anden placering af støjkilder.

Det bemærkes, at støjvilkåret skal overholdes hos alle omkringboende, også andre landbrugsejendomme.

3.4.3. Lys

Lyskilder i dagtimerne udgør ikke under almindelige forhold en væsentlig gene. Lys ved udleveringsramper kan være tændt i tidlige dagtimer i forbindelse med indlevering og afhentning af dyr. Der er god afstand til omboende, og eksisterende bygninger og beplantning afskærmer lyskilderne på ejendommen. Det vurderes således, at lyskilder ved ramperne ikke giver anledning til væsentlige gener for omboende.

Lyskilder vurderes samlet ikke at give anledning til væsentlige gener for omkringboende, eller at udgøre en væsentlig forstyrrelse i landskabet.

Skulle der mod forventning indgå berettigede klager over lypåvirkning fra ejendommen, kan Lemvig Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at dæmpe ejendommens lyskilder, for eksempel ved at retningsbestemme lyskilder, så unødige fjernvirkninger undgås.

3.4.4. Fluer og skadedyr

Ansøgers beskrivelse

Ansøger har en fast aftale med firmaet Kiltin om skadedyrsbekæmpelse af rotter. Kommer 4 gange om året. Bekæmpelsen sker i henhold til Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinjer. For at holde niveauet af fluer nede anvendes rovfluer på bedriften.

Lemvig Kommunes vurdering

Lemvig Kommune stiller vilkår om bekæmpelse af fluer og skadedyr jævnfør retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (Skadedyrlaboratoriet).

Sammenholdt med den beskrevne praksis vurderes dette at være tilstrækkeligt til at sikre en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse på ejendommen.

3.4.5. Støv

Støv opstår primært ved indblæsning og håndtering af foder.

Støvgener fra ejendommen kan desuden opstå ved interne transporter på ejendommen, samt ved høstarbejde

Der er god afstand til omkringboende. Projektet indebærer ikke aktiviteter, som forventes at medføre væsentlige støvgener for omkringboende.

Skulle der mod forventning opstå støvgener, som af Lemvig Kommune vurderes som væsentlige, kan Lemvig Kommune ef-

ter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget støvdæmpende tiltag.

3.4.6. Transport

Ansøger har beskrevet transportveje til udbringningsarealer, se bilag 9.

Der henvises til god landmandspraksis, at transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og ud-kørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Antallet og typerne af transportter til og fra husdyrbruget vurderes ikke at afvige fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse.

Lemvig Kommune vurderer, at de eksisterende til- og frakørselsforholdene er tilfredsstillende til det søgte projekt.

3.5. Forurening

3.5.1. Spildevand herunder regnvand

Afløbsforholdene for spildevand og regnvand fremgår af bilag 7. Tagvand afledes til Sinkbæk via dræn. Husspildevand og sanitært spildevand fra driftsbygninger ledes til septiktank.

Øvrigt spildevand fra driftsbygninger ledes til gyllebeholder.

Ejendommens møddingsplads har afløb til fortank. Pladsen tages ud af drift.

Lemvig Kommune vurderer, at håndtering af spildevand er tilfredsstillende ved overholdelse af de generelle regler for spildevandshåndtering, herunder også husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om opsamling, opbevaring og håndtering af vaskevand, restvand, mv.

3.5.2. Husdyrgødning og foder

Opbevaringskapacitet til husdyrgødning i ansøgt drift er beregnet af ansøger i bilag 4 til 12,0 mdr.

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at ejendommen skal råde over mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning, restvand og vaskevand, m.v., således at det sikres, at det er muligt at udbringe husdyrgødning mv. på de tidspunkter år året, hvor det giver optimalt udbytte for afgrøderne.

For at sikre mod utilsigtet spild ved påfyldning af gyllevogne, stiller Lemvig Kommune vilkår om, at overpumpning til gylle-

vogn fra gyllebeholdere skal ske på en befæstet plads uigen- nemtrængelig for fugt, med afløb til gyllesystemet. Alternativt kan der anvendes gyllevogne med påmonteret sugetårn og overløbssikring.

Foder

Der fodres med færdigblandet tørfoder. Ansøger oplyser om fodringen på ejendommen:

Foderplaner laves i samarbejde med en foderkonsulent med henblik på at opnå den mest optimale fodring af svinene mht. trivsel, sundhed, vækst, foderomkostninger, brug af færrest mulige resurser osv.

Til slagtesvinene anvendes et tørfodringsystem, foderet leveres færdigblandet. Foderet ankommer med lastbiler og aflæses i siloerne, der planlægges samlet vest for staldene. Der leveres foder hver 14. dag.

For at leve op til Miljøstyrelsens vejledende BAT niveau på fosfor, har ansøger valgt at benytte fodringstiltag. Ansøgningen er tilpasset BAT-fosfor med en foderkorrektion svarende til 4,58 gram P/FE. Denne omregnes til 0,61 g P af dyr med foderforbrug på 2,86 FE/kg tilvækst. Der er ikke indregnet foderkorrektion på råproteinindholdet.

Der stilles fodervilkår, så det sikres, at forudsætningerne i ansøgningen overholdes.

Det fremgår af situationsplanen (bilag 1), at to ud af tre fodersiloer er placeret på ejendommens vestlige side.

Det vurderes ikke at være omfattet af anmeldeligt efter Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens anmeldeordning at flytte den tredje fodersilo fra den nuværende placering til at stå samlet med de øvrige siloer.

Der vurderes ikke at være behov for særlige vilkår til opbevaring eller håndtering af foder ud over vilkår om effektiv skadedyrsbekæmpelse og god hygiejne på husdyrbruget.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Ansøger beskriver procedurer ved større driftsuheld i ansøgningen:

Gylleudslip: Ved håndtering af gylle er der altid en potentiel risiko for forurening.

Pumpning til gyllebeholderne:

I alle staldafsnit er dybden på kanalerne ca. 0,5 m, i alle staldafsnit er der "træk/slip". Gyllekanalerne tømmes ca. hver 13. uge. Fra fortanken pumpes gyllen via fordelingshane til gyllebeholderne.

Risikoen for forurening er forsøgt minimeret ved følgende tiltag:

Udpumpning af gylle fra stald til gyllebeholderne sker med en elpumpe, og gyllebeholderne er forsynet med alarmer for gylleniveau. Der foretages pligtig beholderkontrol. Tømning af tankene forventes fremadrettet udelukkende at ske med de pumper, som sidder på gyllevognene.

Ved mindre gylleuheld ved tanken på 1600 m³ vil gyllen løbe tilbage til fortanken, og ellers vil man kunne dæmme op med jordvold eller halm. Ved større uheld vil gylle løbe mod syd. Det planlægges at anlægge arealet syd for gyllebeholderne, så det sikres, at gylle hindres adgang til Sinkbæk mod syd. Ved alle uheld vil der dæmmes op efter behov og tilkaldes slamsuger.

Myndighederne tilkaldes ved uheld.

Strømsvigt: Ved strømsvigt er der nødopluk på ventilationsanlæg. Ved uheld er der et alarmsystem der adviserer ejere og/eller medarbejdere. Der forefindes nødstrømsgenerator på bedriften.

Olieudslip: Hvor der håndteres olie, er der en potentiel risiko for forurening.

Som beskrevet ovenfor vil der fremadrettet ikke håndteres fyrings- eller dielselolie på ejendommen.

Kemikalieudslip: Markarbejdet håndteres fra Sinkbækvej 14.

Ejendommens beredskabsplan er vedlagt i bilag 5. Lemvig Kommune stiller vilkår om, at beredskabsplanen løbende skal opdateres, samt at den skal være tilgængelig for ejendommens ansatte.

Lemvig Kommune vurderer herefter, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at modvirke forureninger forårsaget af driftsforstyrrelser og uheld.

3.5.3. Affald

Ansøger har redegjort for de forventede affaldsfraktioner

Døde dyr afhentes af DAKA ca. 1 gang/uge, dette ændres ikke ved ansøgt drift. De døde dyr placeres bag læhegn nord for maskinhuset. Der lægges kadaverkappe på.

ISAG kode	Art	Opbevaring	Mængde	Bortskaffelses Metode
19.00	Forbrændings-egnet		?	Køres til Sinkbækvej 14
23.00	Ikke forbrændingseget		?	Køres til Sinkbækvej 14 eller genbrugsplads i Rom
50.00	Papir/pap		?	Køres til Sinkbækvej 14 eller genbrugsplads i Rom
51.00	Glas		?	Køres til Sinkbækvej 14 eller genbrugsplads i Rom
52.00	Plast		?	Køres til Sinkbækvej 14 eller genbrugsplads i Rom
52.06	Heraf PVC		?	Køres til Sinkbækvej 14 eller genbrugsplads i Rom
56.20	Jern og metal		?	Køres til Sinkbækvej 14 eller genbrugsplads i Rom
79.00	Lysstofrør		?	Køres til Sinkbækvej 14 eller genbrugsplads i Rom

Fast affald:

Generelt er affaldsmængden minimal på ejendommen, det har ikke været muligt at angive et estimat for mængden. Mængden er dog ikke større, end at det meste bliver kørt til Sinkbækvej 14, hvorfra det bliver sorteret og afhændet via renovationsordning eller kørt direkte på genbrugsplads.

Jern og metal samles og afhentes af skrothandler efter behov.

Olie- og kemikalieaffald:

Der forefindes ikke olie - og pesticidaffald på ejendommen, da markdriften foregår fra Sinkbækvej 14.

Kanyler, flasker og knive opsamles i gule spande fra Marius Petersen, som også afhenter dem ved behov. Spanden opbevares i foderrummet. Der forefindes ikke medicinrester på ejendommen.

Godkendelsen indeholder vilkår om affaldshåndtering.

Det forventes ikke, at mængderne af affald ændres væsentligt som følge af udvidelsen.

Lemvig Kommune gennemgår i øvrigt husdyrbrugets affaldsproduktion og affaldshåndtering ved miljøtilsyn, herunder anvises korrekt bortskaffelse af affaldsfraktioner.

3.5.4. Råvarer og hjælpestoffer

Ansøger beskriver forbrug og håndtering af pesticider i ansøgningen:

Der er placeret en udendørs olietank mellem foderrummet og den tidligere farestald. Olietanken fjernes, når der etableres varmepumpe til varmeindvinding fra gyllekanaler. Der er en dieselolietank i maskinhuset, som ligeledes vil fjernes, så hjælpestoffer til markdriften samles på Sinkbækvej 14.

Færdigfoder fragtes med lastbiler til Sinkbækvej 15, her læsses det direkte af i fodersiloerne.

Det skal sikres, at der ikke er risiko for forurening af vandmiljøet via overfladeafløb på ejendommen.

For at forebygge forurening som følge af utilsigtede spild, stiller Lemvig Kommune vilkår om, at foder, gødning, husdyr, olie, kemikalier og forurenende stoffer i øvrigt ikke må opbevares, anvendes eller transporteres i nærheden af overfladeafløb.

Opbevaring og håndtering af råvarer og hjælpestoffer, herunder farlige flydende stoffer vurderes herefter ikke at udgøre en miljørisiko på ejendommen.

3.6. Ammoniaktab - generelt

Husdyrlovens generelle ammoniakreduktionskrav for slagtesvin er 30 %, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, nr. 1. ad a, Tabel 1.

Det fremgår af ansøgningskema 87 199, at det generelle ammoniakkrav er opfyldt med 65 kg N/år.

De valgte virkemidler er renovering til delvist fast gulv og gyllekøling i tidligere løbe- og farestald, samt fastholdelse af delvist spaltegulv i øvrige staldafsnit. Virkemidlerne er fastholdt i godkendelsens vilkår.

3.7. Ammoniakpåvirkning af natur

De herunder nævnte kategoriserede naturtyper er omfattet af særlige ammoniakdepositionskrav, jævnfør beskyttelsesniveauet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, nr. 2-5.

Kategori 1 natur - ammoniakfølsom natur i N2000 områder

Kategori 1 natur er ammoniakfølsomme naturtyper indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, Natura 2000 - områder.

Anlægget ligger cirka 2,9 km nord for det nærmeste Kategori 1-natur, som er en hede i Natura 2000-område 58, Nissum Fjord.

Anlægget ligger cirka 3,2 km sydvest for Kategori 1-natur, overdrev i Natura 2000-område 224, Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage.

Den totale ammoniaktilførsel på disse naturområder fra husdyrbruget må ikke overstige 0,7 kg N/ha/år.

Den totale ammoniakdeposition på begge naturområder fra det søgte projekt er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet konstateres herved at være overholdt.

Kategori 2 natur – større § 3 områder

Kategori 2 natur er større § 3 naturområder, som er beskyttet gennem § 7, stk. 1 nr. 2 i Husdyrloven.

Anlægget ligger cirka 2,3 km sydvest for nærmeste Kategori 2-natur, som er et overdrev større end 2,5 ha, syd for Klosterhede Plantage.

Den totale ammoniaktilførsel må ikke overstige 1 kg N/ha/år.

Den totale ammoniakdeposition fra projektet er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet konstateres herved at være overholdt.

Kategori 3 natur – moser, heder og overdrev

Kategori 3-natur er heder, moser og overdrev, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2.

Kommunen kan ikke fastsætte vilkår om en merdeposition på under 1,0 kg N/ha/år på kategori 3-natur, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, nr. 4, tabel 3.

Anlægget på Sinkbækvej 15 ligger cirka 100 meter nord og nordøst for et større sammenhængende § 3-registreret mose- og engområde, der omslutter Sinkbæk og længere mod vest, Fåremølle Å.

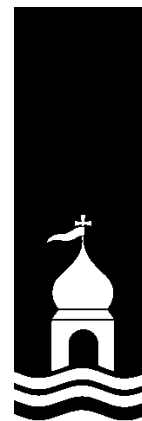
Den maksimale merdeposition på naturområdet fra projektet er beregnet til 1,7 kg N/ha/år i en afstand af cirka 105 meter fra nærmeste staldbygning.

Lemvig Kommune har foretaget depositionsregninger til en række punkter (se bilag 12) og foretaget besigtigelse af naturområdet syd for ejendommen.

Lemvig Kommune konstaterer ved besigtigelsen, at naturtypen er eng og ikke – som registreret – mose inden for det område, hvor merdepositionen overstiger 1,0 kg N/ha/år.

Der er herefter ikke grundlag for at stille skærpende ammoniakkrav til det søgte projekt.

Øvrig natur

Der er ikke terrestriske naturtyper nærmere anlægget end mo-seområdet mod syd og sydvest. Sinkbæk med tilløb og de nær-liggende søer vurderes ikke at være sårbare over for den for-øgede ammoniakdeposition fra anlægget.

Beregningspunkter er indsat af ansøger og Lemvig Kommune i det digitale ansøgningssystem. Lemvig Kommune har verificeret ruheder i beregningerne, jævnfør retningslinjerne i "naturpixonbogen", som findes i Miljøstyrelsens WIKI-vejledning, www.mst.dk/husdyrvejledning.

Habitatvurdering og Bilag IV-arter

Kommunen skal vurdere på alle planer og projekter om, hvorvidt de kan skade de arealer og arter, der er beskyttede i Natura 2000-områder.

Natura 2000-områder og arter er udpegede på internationalt plan, og de forskellige EU-lande er ansvarlige for, at de ikke tager skade af den menneskelige aktivitet i landet.

Den Europæiske Union vedtog i 1992 et direktiv, som havde til hensigt at fremme beskyttelsen af de mest truede naturtyper, svampe-, plante- og dyrearter i Europa. I daglig tale kaldes det for "habitatdirektivet", og det pålægger de nationale regeringer at udpege områder, der indeholder truede eller sårbare arter og deres levesteder. Til direktivet findes et bilag, som nævner 230 dyrearter, 483 plantearter og 198 biotoper, der skal beskyttes.

Natura 2000-områderne består af habitatområder med særlig værdifulde naturtyper, dyre- og plantearter og af fuglebeskyttelsesområder med særlige fugle.

I bilag IV til Habitatdirektivet er listet en række dyrearter samt få plantearter, som skal beskyttes. Ligeledes er arternes yngle- og rasteområder beskyttede. Beskyttelsen gælder uanset hvor arterne forekommer, dvs. både indenfor og udenfor Natura 2000-områder.

Screening

Husdyrbruget ligger cirka 2,3 km nordøst for Natura 2000-område 65, Nissum Fjord, som består af Habitatområde 58 og Fuglebeskyttelsesområde 38.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er hovedsageligt strandengene hele vejen rundt om fjorden samt nogle få sure overdrev syd for udløbet af Bækmarksbro å. Truslerne for strandenge er u hensigtsmæssig hydrologi (udtørring), mindre saltpåvirkning, tilgroning som følge af for stor næringsstofpå-

virkning og invasive arter. Truslerne for de sure overdrev er hovedsageligt tilgroning som følge af manglende naturpleje. Derudover er der arterne laks, odder og lampret, som bl.a. er afhængige af optimal vandkvalitet.

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet er knopsvane, kortnæbbet gås, krikand, lysbuget knortegås, pibeand, sangsvane, spidsand, alm. ryle, dværgterne, rørvagtel og spiltterne. Truslerne for disse arter er bl.a. forstyrrelser især i yngleperioden, prædation, tilgroning og fragmentering af naturarealer der tidligere har været plejet og dermed egnet sig til yngle- og rasteområde for fuglene.

Husdyrbruget ligger cirka 3,3 km sydvest for Natura 2000-område 224. Natura 2000-område 224 udgør et samlet areal på 563 ha og består af Habitatområde 224.

Udpegningsgrundlaget for Habitatområde 224 er bl.a. tør og våd hede, tidvis våd eng, hængesæk og brunvandet sø samt arterne bæklampret og odder. Truslerne for hedearealer, tidvis våd eng og hængesæk er næringsstofbelastning, fragmentering, invasive arter og tilgroning.

Arterne bæklampret og odder er begge følsomme overfor forstyrrelser og er afhængige af god biologisk vandløbskvalitet.

For begge Natura 2000-områder er ammoniakdepositionen fra det søgte projekt til nærmeste område i Natura 2000 beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

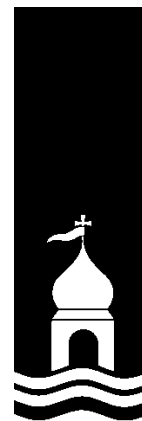
Samlet vurdering

Beskyttelsesniveauerne for kategori 1-, 2- og 3-natur er overholdt.

Lemvig Kommune har ikke kendskab til andre projekter, som i sammenhæng med dette projekt, vil kunne påvirke Natura 2000-områder.

Projektet vurderes på grund af afstanden til de pågældende Natura 2000-områder ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter, at udgøre en risiko for en skadevirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 224 eller 65, eller andre Natura 2000-områder.

4. Arealbeskrivelse

Alle ejede og forpagtede udbringningsarealer til Vester Hede fremgår af bilag 6.

4.1. Markoplysninger

Arealoversigt

Der er et samlet udbringningsareal (ejede og forpagtede arealer) til Vester Hede på cirka 228 ha.

Jordbundstype

Det fremgår af ansøgningsskema 87 199, at udbringningsarealerne til Sinkbækvej 14 er sandjord (JB1, JB2 og JB4) og humus (JB 11).

Lemvig Kommune har verificeret de angivne jordbundstyper på baggrund af jordbundstypekort fra 2014, som ses på www.jordbrugsanalyser.dk.

Markvanding og markdræn

Lemvig Kommune finder ikke anledning til at bestride ansøgningens oplysninger om dræn- og vandingsforhold. Det bemærkes, at kommunen ikke besidder detailoplysninger om de enkelte markers drænforhold. Der er markvandingstilladelse til at vande en stor del af jorden til Sinkbækvej 14.

Sædskifte

Det er i ansøgningen angivet, at alle udbringningsarealer drives med referencesædskifte. Der fastsættes derfor ikke vilkår om sædskifte, jævnfør Miljøstyrelsens WIKI-vejledning.

Nitratklasser

Udbringningsarealerne ligger alle i Nitratklasse 0. Beskyttelsesniveauet for kvælstofudvaskning i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er derfor overholdt ved at overholde det generelle harmonikrav.

Fosforklasser

7,51 ha ligger i fosforklasse II, de resterende arealer ligger uden for fosforklasser. Projektet indebærer virkemidler i form af foderoptimering til at imødegå fosforudvaskning. Beskyttelsesniveauet for fosfor, jævnfør Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, er overholdt i det søgte projekt.

Drikkevandsinteresser

Udbringningsarealerne ligger alle uden for nitratfølsomt indvindingsområde (NFI), jævnfør den nyeste viden fra Naturstyrelsens scoping i 2015.

Ammoniakfølsom natur

Mark 16-0 ligger cirka 620 meter fra særlig ammoniakfølsom natur (§ 7-natur), 15-0 cirka 730 meter, 14-0 cirka 880 meter og 26-1 cirka 90 meter.

Der sker ikke ændringer i udbringningspraksis ved det søgte projekt, og der forventes derfor ikke merderposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder eller øvrige naturområder som følge af den søgte markdrift. Afstanden fra marker til ammoniakfølsom natur i sig selv indebærer, at der ikke vurderes at være risiko for tilstandsændringer af naturen som følge af projektets gennemførelse.

Samlet vurdering

Det fremgår af ansøgningen, at de generelle beskyttelsesniveauer for udvaskning af nitrat til overfladevand og grundvand, samt udvaskning af fosfor til overfladevand, er overholdt.

Supplerende miljøregulering, som krav om 2 meter bræmmer langs udvalgte vandløb og søer, samt forbud mod udbringning på stærkt skrånende arealer, forventes at give en forøget tilbageholdelse af næringsstoffer.

Udbringningsarealerne ligger ikke § 3-natur, i Natura-2000 områder, fredede områder eller lignende.

I forhold til anvendelsen af BAT ved anvendelse af husdyrgødning henvises der til, at Miljøstyrelsen i de vejledende BAT-standardvilkår beskriver, at udbringning af husdyrgødning anses for BAT, når gældende regler for udbringning overholdes.

Før end den søgte arealdrift kan godkendes, skal der foretages en vurdering af udvaskningen i forhold til afskæringskriterierne for arealer som afvander til særligt sårbare Natura 2000-områder. Det skal således eftervises, at påvirkningen af nitrat og fosfor fra husdyrbruget ikke medfører risiko for skadevirkninger på Natura 2000-områder.

4.2. Habitatvurdering

Udbringningsarealerne i projektet afvander alle til Natura-2000 område nr. 65, Nissum Fjord.

Heraf afvander cirka 144,4 ha via Fåremølle Å, 71,3 ha via Tangsø og cirka 12,4 ha via Byn.

Natura 2000 område nr. 65 er beskrevet i bilag 10.

4.2.1. Nitrat til overfladevand

Miljøstyrelsen har med notatet *Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven* fra den 24. juni 2010, *Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk* fra den 28. feb. 2011 med supplerende ændringer udarbejdet en vejledning til brug for kommunerne til vurdering af, hvorvidt ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven er i overensstemmelse med reglerne i habitatbekendtgørelsen eller vil medføre en væsentlig påvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser, jf. også husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11 stk. 2-6.

Afskæringskriterierne er fastlagt på baggrund af Faglig rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser nr. 787: "Effekter af øgede kvælstoftilførsler på miljøet i danske fjorde".

Kriterierne i Miljøstyrelsens notat er opstillet for, hvornår et husdyrbrugs andel af den samlede nitratudvaskning til et vandområde (fjorde, bredninger, bugte og kystnære områder) kan udelukkes at have skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskningen, herunder Natura 2000-områder og på levesteder og yngle- og rasteplasser for beskyttede arter:

(afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter)

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

(afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv)

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede ni-

tratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Ved vurderingen af om ovennævnte afskæringskriterier er overholdt, skal der i praksis først foretages en vurdering/screening af om det ansøgte i kumulation med andre planer og projekter vil kunne have en skadevirkning jf. pkt. 1A-C. I givet fald den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde er faldende eller stagnerende (fordi andre forhold har medført en øget nitratudvaskning til det aktuelle vandområde), vil det ansøgte ikke i kumulation med andre projekter og planer have en væsentlig virkning eller skadevirkning på det aktuelle vandområde.

Herefter foretages en vurdering/screening af om det ansøgte i sig selv vil have en væsentlig virkning eller skadevirkning jf. pkt. 2A-B. Til brug for denne vurdering foretages en beregning af nitratudvaskningen fra det ansøgte, der stammer fra husdyrgødningen. Såfremt nitratudvaskningen udgør mindre end 5 pct./1 pct. af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde, vil det ansøgte ikke i sig selv have en væsentlig virkning eller skadevirkning på det aktuelle vandområde.

I den såkaldte Waddenzee-dom anvendes forsigtighedsprincippet, når det drejer sig om beskyttelsen af Natura-2000 områderne. Det vil sige, at i tilfælde af tvivl om, hvorvidt et konkret projekt vil påvirke et Natura 2000 område væsentligt, udløser dette en konsekvensvurdering. EF-domstolen tolker begrebet "væsentligt" som "når det på baggrund af objektive kriterier (i screeningen) ikke kan udelukkes, at projektet risikerer at skade bevaringsmålsætningen for lokaliteten", samt at "et projekt kun tillades, når det ud fra et videnskabeligt synspunkt, uden rimelig tvivl, kan fastslås at der ikke er sådanne virkninger".

Dette screeningsafsnit skal belyse hvorvidt ovennævnte afskæringskriterier er overholdte. Hvis kommunen ikke i screeningen kan påvise, at projektet ikke påvirker Natura 2000 området, skal der laves en konsekvensvurdering, hvor der er mulighed for at stille skærpede vilkår ved brug af bilag 4 i godkendelsesbekendtgørelsen.

Nissum Fjord

Jævnfør oplysninger om dyretrykkets udvikling på

<http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/>

kan Lemvig Kommune konstatere, at husdyrtrykket er faldet fra 2007 til 2015 i det

samlede opland til Nissum Fjord (Yder Fjord). Husdyrtrykket er i perioden faldet fra 26.484,45 DE til 24.818,86 DE.

Søopland - Tangsø

Kystvandsoplandet til Nissum Fjord (Yder Fjord) består af flere underoplande. Et af disse er Flynder Å-systemet, som afvander til Tangsø (og herfra videre til Indfjorden, Bøvling Fjord og Nissum Fjord). Cirka 71,3 ha ligger i oplandet til Tangsø.

Tangsø (og Indfjorden) indgår som en del af udpegningsgrundlaget for Habitatområde 58, Nissum Fjord. Søerne er udpeget som naturtype 3150, næringsrig sø [Kilde: Natura 2000-basisanalyse 2015-2021 for Nissum Fjord, Natura 2000-område nr. 65, Habitatområde H58, Fuglebeskyttelsesområde F38, Naturstyrelsen, Miljøministeriet, 2013].

På baggrund af Miljøstyrelsens WIKI-vejledning og Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse NMK-132-00142 vurderer Lemvig Kommune, at oplandet til Tangsø i sig selv er omfattet af afskæringskriterierne for udvaskning af nitrat til overfladevand.

Natur- og Miljøklagenævnet udtaler i NMK-132-00142:

... Nævnet må tage stilling til, om udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne - set i sammenhæng med andre kilder til kvælstofudledning i oplandet - forringer tilstanden i området. Idet det pågældende opland er under 10.000 DE, kan vurderingen heraf ikke alene baseres på oplysninger om udviklingen i dyretrykket i oplandet, jf. hertil Miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug...

Lemvig Kommune har derfor undersøgt husdyrtrykkets udvikling i oplandet til Tangsø ved brug af data fra CHR-registeret i et modul udviklet af ConTerra.

Rapport om husdyrtrykkets udvikling er vedlagt som bilag 11a.

Outliers i rapporten (rapportens side 3) er undersøgt, og det er konstateret, at de husdyrbrug, hvor der er sket en væsentlig forøgelse i antal DE faktisk har foretaget besætningsudvidelse i overensstemmelse med CHR-data i perioden fra 2007 til 2015.

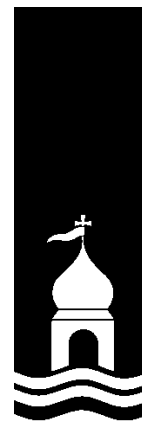
Rapporten viser, at husdyrtrykket i oplandet til Tangsø er steget fra 6.907 DE i 2007 til 8.151 DE i 2015.

Det fremgår af Miljøstyrelsens WIKI-vejledning, <http://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning>, at

...i oplande, der er mindre end 1.000 hektar, og i oplande, hvor antallet af DE er mindre end 10.000, anbefales det, at kommunen så vidt muligt supplerer med lokal viden om udviklingen. Det skyldes, at der er større usikkerhed i CHR-dataene for så små områder henholdsvis med så få antal DE...

...

I de kystoplande, hvor husdyrholdet er steget, kan kommunen også vurdere, om der er andre forhold uanset stigningen, der gør, at det stigende husdyrhold ikke giver anledning til en skade på vandmiljøet. Det kan omfatte, at der skal fratrækkes dyreenheder i de historiske CHR-data, fordi der siden seneste årlige opdatering heraf er etableret husdyrbrug, hvor nitratudvaskningen er reduceret, så den svarer til planteavlsbrug.

På den baggrund har Lemvig Kommune identificeret udviklingen i DE på økologiske bedrifter i oplandet, samt konventionelle bedrifter, der på baggrund af miljøgodkendelse eller miljøtilladelse efter Husdyrloven drives med en nitratudvaskning lavere end planteavlsniveauet, i alt 1.387 DE.

Desuden er det vurderet, at der ikke er andre kilder til forøget nitratudvaskning i Tangsø-oplandet.

Det konkluderes, at det reelle antal DE i 2015 for Tangsø-oplandet, som indebærer en udvaskning over planteavlsniveau er $8.151 \text{ DE} - 1.387 \text{ DE} = 6.764 \text{ DE}$. Det konkluderes hermed, at nitratudvaskningen til overfladevand fra oplandet til Tangsø ikke er stigende.

En uddybende redegørelse for ovenstående ses i bilag 11b.

Søopland - Byn

Kystvandsoplandet til Nissum Fjord (Yder Fjord) består af flere underoplande. Et af disse er Grønsmølle Å-systemet, som afvander til Byn (og herfra videre til Søndersund, Indfjorden, Bøvling Fjord og Nissum Fjord). Cirka 12,4 ha ligger i oplandet til Byn.

Byn og Søndersund indgår som en del af udpegningsgrundlaget for Habitatområde 58, Nissum Fjord. Byn er udpeget som naturtype 3130, søbred med småurter [Kilde: Natura 2000-basisanalyse 2015-2021 for Nissum Fjord, Naturstyrelsen, Miljøministeriet, 2013].

På baggrund af Miljøstyrelsens WIKI-vejledning og Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse NMK-132-00142 vurderer Lemvig Kommune, at oplandet til Byn i sig selv er omfattet af afskæringskriterierne for udvaskning af nitrat til overfladevand.

Natur- og Miljøklagenævnet udtaler i NMK-132-00142:

... Nævnet må tage stilling til, om udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne - set i sammenhæng med andre kilder til kvælstofudledning i oplandet - forringer tilstanden i området. Idet det pågældende opland er under 10.000 DE, kan vurderingen heraf ikke alene baseres på oplysninger om udviklingen i dyretryk i oplandet, jf. hertil Miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug...

Lemvig Kommune har derfor undersøgt husdyrtrykkets udvikling i oplandet til Byn ved brug af data fra CHR-registeret i et modul udviklet af ConTerra.

Rapport om husdyrtrykkets udvikling er vedlagt som bilag 11c.

Outliers i rapporten er undersøgt, og det er konstateret, at de husdyrbrug, hvor der er sket et væsentligt fald eller forøgelse i antal DE, alle faktisk har foretaget besætningsændringer i overensstemmelse med CHR-data i perioden fra 2007 til 2015.

Rapporten viser, at husdyrtrykket i oplandet til Byn er faldet fra 1.221 DE i 2007 til 1.135 DE i 2015.

Der er ikke konstateret andre kilder til forøget nitratudvaskning i Byn-oplandet.

Det konkluderes hermed, at husdyrtrykkets udvikling i oplandet til Byn fra 2007 til 2015 er faldende.

I forhold til afskæringskriterium pkt. 2 er der foretaget en beregning af den samlede nitratudvaskning fra det ansøgte udspredningsareal i oplandet, som efterfølgende er holdt op imod den samlede nitratudvaskning fra hele oplandet til Nissum Fjord (Yder Fjord) og Tangsø-oplandet:

Tangsø-opland	
Opland til Natura 2000 området, ha	14.814
Dyrket areal i oplandet til Natura 2000 området, ha	6.196
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct.	0-50 (25)
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig), kg N/ha/år	69
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området, kg N/år (69 x 0,75 x 6.196)	320.643
Udvaskning fra øvrigt opland (standard), kg N/år (10 x 0,75 x 8.618)	64.635
Udvaskning i alt fra opland kg N/år (320.643+64.635)	385.278
Byn-opland	
Opland til Natura 2000 området, ha	1.964
Dyrket areal i oplandet til Natura 2000 området, ha	819
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct.	0-50 (25)
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig), kg N/ha/år	78
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området, kg N/år (78 x 0,75 x 819)	47.912
Udvaskning fra øvrigt opland (standard), kg N/år (10 x 0,75 x 1.145)	8.588
Udvaskning i alt fra opland kg N/år (47.912+8.588)	56.500
Flynder Å (Yder Fjord, Nissum Fjord)	
Opland til Natura 2000 området, ha	30.327
Dyrket areal i oplandet til Natura 2000 området, ha	19.713
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct.	0-50 (25)

Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig), kg N/ha/år	72
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området, kg N/år (72 x 0,75 x 19.713)	1.064.502
Udvaskning fra øvrigt opland (standard), kg N/år (10 x 0,75 x 10.614)	79.608
Udvaskning i alt fra opland kg N/år (1.064.502 + 79.608)	1.144.110
Sinkbækvej 15	
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct.	25
Areal til udspredning i alt, ha	144,4+71,3+12,4
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år**	7,5
Samlede påvirkning til Natura 2000 området, kg N/år (228,1 x 7,5 x 0,75)	1.283
Samlede påvirkning til Tangsø-oplandet, kg N/år (71,3 x 7,5 x 0,75)	401
Samlede påvirkning til Byn-oplandet, kg N/år (12,4 x 7,5 x 0,75)	70
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct. (1.283/1.144.110 x 100)	0,11
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Tangsø-oplandet, pct. (401/385.278 x 100)	0,10
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Tangsø-oplandet, pct. (70/56.500 x 100)	0,12

*Standardudvaskningen er 78 kg N/ha/år for sandjord og 47 kg N/ha/år for lerjord, jævnfør Miljøstyrelsens notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande.

**beregnet i husdyrgodkendelse.dk, 89 715.

Den samlede udvaskning fra udbringningsarealer i opland til Nissum Fjord er beregnet til 1.283 kg N/år.

Sammenholdt med den samlede kvælstofudvaskning fra hele kystoplandet på 1.144.110 kg N/år udgør udvaskningen fra udbringningsarealet 0,11 %.

Sammenholdt med den samlede udvaskning fra Tangsø-oplandet på 385.278 kg N/år udgør udvaskningen fra udbringningsarealet 0,10 %.

Sammenholdt med den samlede udvaskning fra Byn-oplandet på 56.500 kg N/år udgør udvaskningen fra udbringningsarealet 0,12 %.

Udvaskningen sker i alle oplande til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin, og derfor må husdyrbrugets arealer jævnfør afskæringskriterierne ikke udgøre mere end 1 % af den samlede nitratudvaskning.

Samlet vurdering

Husdyrtrykket i oplandet til Tangsø, som er en del af udpegningsgrundlaget til Natura 2000-område nr. 65, Nissum Fjord, er steget siden 2007. Det er ved en nærmere analyse kortlagt, at en del af dyreenhederne, som indgår i oplandet kan tilskrives udvidelse af økologiske bedrifter, samt udvidelse af konventio-

nelle bedrifter på vilkår om lavere nitratudvaskning end planteavlensniveauet.

Lemvig Kommune ikke er bekendt med forøget udvaskning af nitrat til overfladevand fra andre aktiviteter i oplandet. Herunder er der taget stilling til påvirkningen fra dambrug i oplandet.

Det vurderes heraf, at den samlede nitratudvaskning til Tangsø er faldende.

Det er ligeledes konstateret, at husdyrtrykket i oplandet til Byn er faldende i perioden 2007-2015.

Det søgte vurderes derfor ikke i kumulation med andre projekter og planer at have en væsentlig virkning eller skadevirkning på Natura 2000-område 65, Nissum Fjord, herunder Tangsø og Byn, der indgår i udpegningsgrundlaget.

Nitratudvaskningen fra udbringningsarealerne i oplandet til Nissum Fjord, Tangsø og Byn er mindre end 1 % af den samlede nitratudvaskning til de to oplande.

Derfor vurderes det, at det ansøgte ikke i sig selv vil have en væsentlig virkning eller skadevirkning på Natura 2000-område nr. 65.

Samlet set vurderes det, at det ansøgte hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil give anledning til væsentlig miljøpåvirkning af overfladevand i Natura 2000-område nr. 65.

4.2.2. Fosfor til overfladevand

Den tilgængelige forskningsbaserede viden om udvaskning af fosfor fra udbringningsarealer er begrænset. Erosionsbetingede tab, brinkerosion og udvaskning via drænedede lavbundsjord er udgør de væsentligste risici for fosfortab til vandmiljøet. Lavbundsarealer, skrånende arealer, grøftede eller drænedede arealer samt arealer, der ligger tæt på søer og vandløb, er således risikorealer.

For jorder der hverken er lavbundsarealer, kunstigt drænedede eller erosionstruede, er udvaskning det største risikoelement. Selv om fosfortabet fra landbrugsjorden til vandmiljøet – set i forhold til landbrugsjordens fosforpulje (i gennemsnit 4.700 kg P/ha) er begrænset (0,3 – 0,5 kg P/ha) kan det være kritisk for vandkvaliteten i specielt søer og fjorde¹ På højbundsarealer er jordens fosforbindingskapacitet generelt stor. Efterhånden som jorden mættes med fosfor, falder bindingskapaciteten, og fos-

¹ Rapport fra fosforfokusgruppen, VMPIII, 2004

forkoncentrationen i jordvæsken stiger. Dermed stiger også risikoen for udvaskning til vandmiljøet. De største tabsposter af fosfor stammer fra brinkerosion, cirka 50 % af det dyrkningsbetingede fosfortab², mens fosfortab fra drænede jorder er en anden stor tabspost. I et tre-årig forskningsprojekt³ i Odense Å blev det målt hvordan fosfor var bundet i suspenderet jord. Fosfor i suspenderet jord er på alle årstider primært bundet til jernforbindelser med et gennemsnit på 59 %. Jernbundet fosfor og let absorberet fosfor er umiddelbart biotilgængelige i søer og fjorde.

Risikoarealer defineres som arealer, hvor der generelt er øget risiko for tab af fosfor til vandmiljøet ved udvaskning, jorderosion og overfladeafstrømning. Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for fosforoverskud til overfladevande, skal der stilles krav afhængig af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Derudover skal terrænhældningen også tages med i risikovurderingen.

Det søgte projekts fosforbelastning er vurderet ud fra Miljøstyrelsens Wiki-vejledning, <http://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning.Fosfor.ashx>, hvoraf det fremgår, at:

Det følger af Natur- og Miljøklagenævnets praksis, at reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 – suppleret med adgangen til at fastsætte skærpede vilkår efter § 13, jf. bilag 4 – gør op med reguleringen af fosforoverskuddet. Nævnets praksis er begrundet med, at den tilgængelige forskningsbaserede viden om tab af fosfor fra udbringningsarealer til vandmiljøet må anses for at være begrænset, og at der ikke for tiden findes videnskabeligt anerkendte modeller eller metoder, der kan fastslå, hvor stor en mængde fosfor, der udvaskes til vandmiljøet fra nærmere angivne udbringningsarealer. Den ledende kendelse på området er nævnets afgørelse af 8. oktober 2012 (NMK-133-00045).

...

Som grundlag for at vurdere om, der er behov for at skærpe kravene uden for de fastlagte fosforklasser, kan der tages udgangspunkt i data om den nuværende belastning, som fremgår af vandplanlægningen. Er denne belastning væsentlig, fastlægges der vilkår i overensstemmelse med bilag 4. Tilsvarende fremgangsmåde kan anvendes i oplande, der ikke er karakteriseret som et Natura 2000-område overbelastet med fosfor. I disse oplande vil der kunne tages udgangspunkt i data om den nuværende belastning, som fremgår af vandplanlægningen.

² Jf. materiale udarbejdet i fbm. Forarbejdet til VMPIII(Poulsen og Rubæk, 2005)

³ VMPIII forskningsprojekt BUFFALO-P

Vandplanlægningen omfatter ikke alle søer. For sådanne søer er det kommunens lokale kendskab, der afgør om der er tale om en fosforoverbelastet sø.

I det konkrete projekt afvander 72 ha til Tangsø og 12,4 ha til Byn.

Tang Sø

Det fremgår af vandplanlægningen (bisisanalyse 2016-21 for Nissum Fjord) om Tangsø:

Tang Sø er en ca. 23 hektar stor lavvandet sø beliggende i et relativt fladt landskab, som hovedsageligt består af landbrugsarealer. De omkringliggende arealer udgøres primært af eng- og overdrevarsarealer, hvor der mange steder findes græssende kreaturer. Undervandsvegetationen er artsrig med i alt 31-35 arter af undervandsplanter med henholdsvis en rødlistet og syv gullistede arter. Aborre og i mindre grad skalle er de dominerende fiskearter. Søen betegnes i vandplanen som en næringsrig sø.

Jævnfør vandplanen opfylder Tang Sø målsætningen om god økologisk tilstand. [http://naturstyrelsen.dk/media/129450/14-nissum-fjord_med_forside.pdf, side 18ff]

Tang Sø belastes med næringsstoffer fra dambrug, renseanlæg, regnbetingede udledninger, spredt bebyggelse og landbrug. Vandplanen indeholder ikke krav om en indsats for Tang Sø i første planperiode. [http://naturstyrelsen.dk/media/129450/14-nissum-fjord_med_forside.pdf, side 40]

Der vurderes derfor ikke at være grundlag for at stille skærpende krav til reduktion af fosforudledningen i oplandet til Tangsø.

Byn

Det fremgår af vandplanlægningen (bisisanalyse 2016-21 for Nissum Fjord) om Byn:

Byn er en lavvandet sø på knap 10 hektar, der er omgivet af smalle engarealer. Søen er beliggende lidt nordvest for Nees. Byn er en svagt næringsrig og en vigtig lokalitet i Danmark for en række sjældne danske undervandsplanter. Byn har ændret sig fra at være en næringsfattig lobeliesø til at være en svagt næringsrig sø med flere langskudsarter og betegnes nu som værende af naturtypen søbred med småurter. Søen er stadigvæk efter dansk målestok en unik sø med en meget veludviklet undervandsvegetation. Vegetationen i søen er præget af et bemærkelsesværdigt højt antal rød- og gullistede undervandsplanter, henholdsvis 6 og 10 arter. Byn er den ene af kun 2 kendte lokaliteter i Danmark, hvor sylblad vokser, og den er

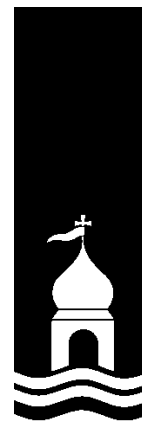
vigtig lokalitet for de danske forekomster af vandpeberbækarve. Fiskebestanden er relativ beskeden i Byn. De dominerende fiskearter er skalle og rudskalle både i forhold til biomasse og antal.

Jævnfør vandplanen opfylder Byn målsætningen om høj økologisk tilstand. [http://naturstyrelsen.dk/media/129450/14-nisum-fjord_med_forside.pdf, side 18ff]

Byn belastes med næringsstoffer fra spredt bebyggelse, landbrug og miljøfarlige forurenende stoffer. Vandplanen indeholder krav om en indsats mod miljøfarlige forurenende stoffer for Byn i første planperiode, men ingen indsats i forhold til landbrug. [http://naturstyrelsen.dk/media/129450/14-nisum-fjord_med_forside.pdf, side 38]

Det fremgår af vandplanen [s. 155], i forhold til målopfyldelse, at *Søen opfylder målsat med miljømålet (høj tilstand) hvad angår klorofyl, så der iværksættes ikke særskilt indsats.*

Der vurderes derfor ikke at være grundlag for at stille skærpende krav til reduktion af fosforudledningen i oplandet til Byn.

5. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)

EF-Habitatdirektivet fra 1992 rummer i sin artikel 12 en forpligtelse til at sikre en streng beskyttelsesordning for en række dyr og planter overalt i landet, dvs. uanset om de forekommer indenfor et beskyttelsesområde eller udenfor; disse arter fremgår af direktivets bilag IV, de såkaldte bilag IV-arter.

For bilag IV-arter gælder således, at deres yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges, og derfor er aktiviteter ikke tilladte, som kan udgøre en trussel for den enkelte art.

Det bemærkes, at fugle behandles særskilt i EF-fuglebeskyttelsesdirektivet.

I den daglige drift og hovedsagelig ved driftsændringer er det lodsejerens eget ansvar at være opmærksom på ikke at skade eller ødelægge bilag IV-arternes yngle- eller rasteområder. Det gælder også selv om myndighederne ikke har oplyst lodsejeren om, at der er konkrete forekomster af bilag IV-arter i området. Overtrædelser kan straffes efter regler i Naturbeskyttelsesloven og Jagt- og Vildtforvaltningsloven. Hvis en lodsejer har planer om at gennemføre en aktivitet, der kræver tilladelse, godkendelse eller lignende er det myndighedens ansvar at sikre, at de godkendte aktiviteter ikke vil skade yngle- eller rasteområder.

Til bedriften ejes og forpagtes cirka 228 ha omdriftsarealer. Der sker ikke ændringer i markdriften ved det søgte projekt.

Bilag IV-arter

På baggrund af faglig rapport nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt kommunens øvrige kendskab vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV kan tænkes at have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring ejendommen.

Det drejer sig om damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, troldflagermus, birkemus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og strandtudse.

Odder, damflagermus, vandflagermus og troldflagermus er optaget på rødlisten 1997 som sårbare. Rødlisten er en fortegnelse over plante- og dyrearter, der er forsvundet, akut truede, sårbare eller sjældne i den danske natur.

Arterne er gennemgået nedenfor:

Flagermus: Der findes ikke skove, eller andre potentielle raste- eller leveområder for flagermus inden for 1.000 meter af anlægget.

Birkemus: Birkemusen findes i to hovedbestande, en i det vestlige Limfjordsområde samt en i det sydlige Jylland. Birkemus forekommer i en stor variation af levesteder, hvoraf de vigtigste synes at være fugtige områder i forbindelse med vandløb eller fjorde samt tilstødende tørre arealer.

Birkemus er fundet i en række forskellige naturtyper: ferske enge, strandenge, overdrev, ekstensivt dyrkede marker, heder, moser, vældområder, fjordskrænter og nogle steder endda i plantager og skove. De træk, som går igen på de fleste sommeropholdssteder, er en høj grad af fugtighed og et tæt urtelag. Det fugtige element kan udgøres af vandløb, væld, moser eller fugtige arealer ud til en fjord.

Nærmeste potentielle levested for Birkemusen er de sammenhængende mose- og engområder langs Sinkbæk, umiddelbart syd og vest for ejendommen.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland. Odderen knytter sig primært til moser, krat, skov eller andre naturområder med et højt naturindhold. Den findes i såvel stillestående som rindende vand, og både i saltvand og ferskvand, især i søer og moser med store rørskovsområder.

Odderen er observeret i Fåremølle Å og findes i stort antal i Flynder Å-systemet i Klosterhede Plantage.

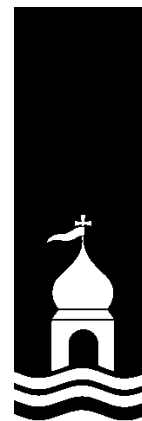
Spidssnudet frø: Spidssnudet frø yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Den største ynglesucces opnår arten i vandhuller uden fisk. Spidssnudet frø er i høj grad afhængig af, at der nær ynglestederne findes gode levesteder på land. En stor del af spidssnudet frøs yngle- og rasteområde, men langt fra alle, er omfattet af Naturbeskyttelsens § 3. Ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder omfatter rydning, opfyldning til byggeri, belastning med spildevand og fragmentering på grund af veje.

Spidssnudet frø har potentielt yngle- og levested i de nærliggende søer og våde områder langs Sinkbæk og Fåremølle Å.

Strandtudse: Strandtudsens yngle- og rasteområde vil ofte være vandhuller, enge og strandenge, der er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Gødskning og vandstandssænkning er væsentlige trusler. Hvis levestedet gødes eller tilføres gødningsstoffer udefra, kan vegetationen blive så frodig, at den ikke længere holdes tilstrækkelig kort ved for eksempel afgræsning.

Hvad angår vandstand kan 5-10 cm til eller fra, være afgørende for, at vandsamlingen udtørres på det rette tidspunkt. Det betyder for eksempel, at hvis en grøft i nærheden udsættes for hårdhændet oprensning, så grøftens bund uddybes med 5-10 cm, så kan det være nok til at tudserne ikke længere kan gennemføre ynglecycklus.

De nærliggende søer, og mose- og engområderne langs Sinkbæk er potentielle levesteder for strandtudsden.

Markfirben: Markfirben findes spredt i landskabet på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejstrækninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Markfirbenet yngler på solvendte skråninger, som er af altafgørende betydning for den. Ynglesuccesen er betinget af, at æglægningen kan finde sted i varm, løs, veldrænet jord af gruset eller sandet karakter.

Det kan ikke afvises, at markfirbenet kan forefindes langs jernbanen vest og syd for ejendommen, og ved sten- og jorddiger på bedriftens arealer.

Stor vandsalamander: Stor vandsalamander yngler i vandhuller af meget forskellig størrelse. Det er ikke unormalt at finde den i vandhuller på under 100 m². Arten er følsom overfor forurening af vandhullerne, overskygning af vandhuller og udsætning af fisk. Arten kan findes ynglende i vandhuller under tilgroning, men der skal være sol på næsten hele vandfladen for at bestanden kan klare sig på længere sigt. Som hovedregel yngler den ikke i vandhuller med hundestejler og andre fisk. Nogle steder gør tæt undervands- og flydebladsvegetation det muligt, at nogle af larverne kan gemme sig for fiskene. Den kræver forholdsvis rent vand. Stor vandsalamander er som regel meget stedfast i forhold til ynglestedet.

Næringsberigelse som følge af gødningspåvirkning forringer yngleområderne. Dårlig vandkvalitet som følge af næringsberigelse har en meget markant skadelig virkning på salamandrenes ynglesucces. Derudover kan næringsberigelsen betyde, at vandhullerne hurtigt gror til.

Der er enkeltfund spredt over kommunen. Det kan ikke udelukkes, at stor vandsalamander forefindes i og ved de nærliggende søer, samt søer og vandhuller på bedriftens udbringningsarealer.

Andre dyre- og plantearter: Lemvig Kommune er ikke bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistepå eller umiddelbart op til husdyrbrugets udbringningsarealer. Bæveren kan forekomme i Fåremølle Å.

Bæveren er fredet og kun Naturstyrelsen har myndighed til at regulere bestanden, samt fjerne og regulere bæverens dæmninger og andre aktiviteter.

Lemvig Kommunes vurdering

Udbringning af husdyrgødning på bedriftens arealer i omdrift vurderes ikke at medføre tilstandsændringer i skovbevoksninger eller at påvirke fødegrundlaget for flagermus. Projektet vurderes således ikke at udgøre en risiko for at forringe fødegrundlag, leve- eller rastesteder for flagermus.

Eng- og moseområderne langs Sinkbæk er potentielle levesteder for birkemusen. Projektet inddrager ikke disse naturtyper. Ammoniakdepositionen forøges ikke i et omfang der udgør risiko for tilstandsændringer, jævnfør vurderingen i afsnit 3.7, og udvidelsen af staldanlægget vurderes ikke at medføre større forstyrrelser af naturområderne end hvad de nuværende anlæg allerede afstedkommer, primært i form af støj fra dyrehold, maskiner og almindelig menneskelig aktivitet.

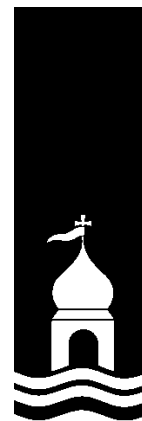
Projektet vurderes derfor ikke at udgøre en risiko for birkemusen.

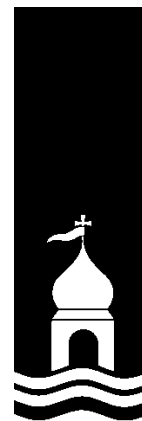
Det vurderes, at odderen med sin levevis næppe er truet af projektet, da der ikke sker opsplitting af bestande og levesteder, ødelæggelse eller forringelse af yngle- og rasteområder eller forstyrrelser ved anlægsarbejder.

Udbringningsarealerne inddrager ikke arealer, der tidligere har været vådområde, og projektet i sig selv vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for spidssnudet frø, stor vandsalamander eller strandtudse.

Udbringningsarealerne inddrager ikke arealer, der er egnede som yngle- og rasteområder for markfirben og det vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for arten.

Lemvig Kommune vurderer, at driften af udbringningsarealerne ikke indebærer forringelse af internationale naturbeskyttelsesområder eller muligheden for opnåelse af gunstig bevaringsstatus eller medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, jævnfør Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.

6. Alternative løsninger, 0-alternativ og husdyrbrugets ophør

Ansøger har beskrevet driften af anlægget, herunder 0-alternativet og tiltag ved husdyrbrugets ophør:

Hvis udvidelsen ikke går igennem, vil ansøger overveje fremtiden på ejendommen. Den hidtidige so- og smågriseproduktion er via anmeldeordning konverteret til produktion af slagtesvin.

I forbindelse med et eventuelt ophør af husdyrproduktionen vil stalde, gyllekanaler, fodersilo og foderlade blive tømt og rengjort. Desuden vil ejendommens bygninger blive vedligeholdt. Alternativt vil driftsbygningerne blive fjernet, således at ejendommen ikke forfalder. Endvidere vil gyllebeholdere blive fjernet, når de ikke længere anvendes til jordbrugsmæssige formål, eller beholderne vil blive anvendt til opbevaring af gylle fra andre ejendomme. Bygninger og anlæg kunne muligvis også bruges til helt andre formål.

Lemvig Kommune fastholder, at opsamlingstanke, olietanke, mv. tømmes og at Lemvig Kommune skal kontaktes ved ophør så det kan aftales, hvilke tiltag der skal gennemføres for at sikre mod forurening fra anlægget.

Ansøgningen indeholder ikke andre væsentlige alternativer til det søgte projekt.

Lemvig Kommune vurderer ikke, at det er afgørende, at der foreligger en beskrivelse af andre alternativer, da projektet kan huses inden for det eksisterende staldanlæg.

Lemvig Kommune vurderer heraf ikke, at det søgte projekt kan udformes på alternative måder, som i væsentlig grad medfører et større hensyn til anvendelse af bedste tilgængelige teknik, beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur, begrænsning af gener hos omkringboende eller et større hensyn til de landskabelige værdier.

Bilag

Bilag 1

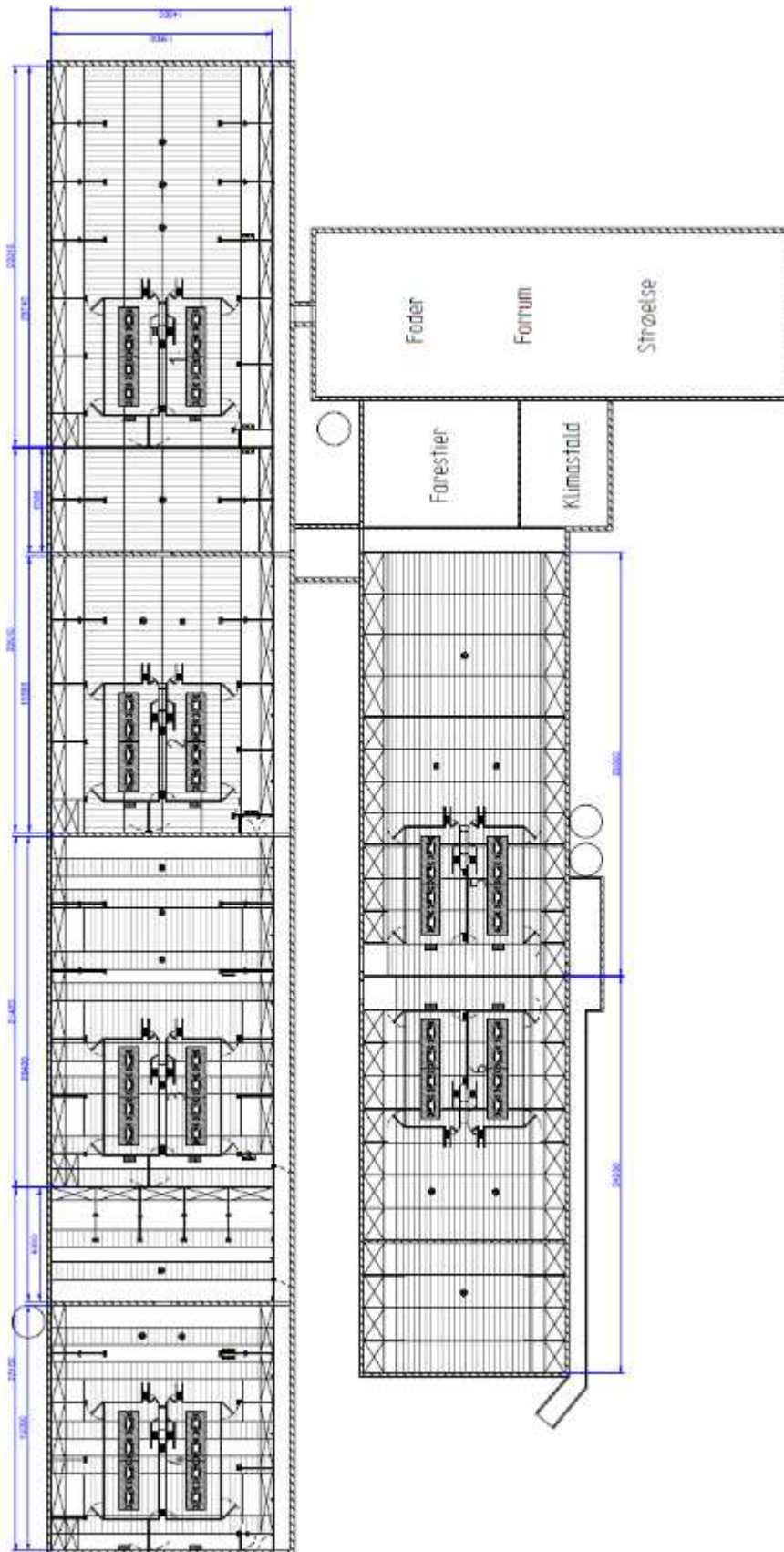

Bilag 2

Bilag 3 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

VEJLEDENDE BAT NIVEAU

På baggrund af "Vejledende emissionsgrænseværdier"⁴ er der beregnet et vejledende BAT niveau mht. ammoniakfordampning fra ejendommen. Ammoniakemission for slagtesvin (30-110 kg) er i nye/gennemrenoverede stalde beregnet til ca. 0,30 kg N/stk og i eksisterende stalde beregnet til ca. 0,36 kg N/stk. Ansøger har efter udvidelsen opstaldet ca. 3630 slagtesvin i gennemrenoveret stald og ca. 7370 slagtesvin opstaldet i eksisterende bygninger, dvs. det vejledende BAT niveau er på 4009 kg N/år, se ansøgningskema 87199 i www.husdyrgodkendelse.dk.

For at reducere ammoniakemissionen på ejendommen har ansøger valgt at etablere gyllekøling.

Niveauet for ammoniak aflæst direkte i ansøgningssystemet er på 3963 kg N/år, og det vejledende BAT niveau er dermed overholdt.

○ TIL- OG FRAVALG AF AMMONIAK- OG FOSFORREDUCERENDE TEKNIKKER

I nedenstående afsnit er de mest almindelige BAT tiltag vurderet.

➤ EFFEKTIV FODRING – RÅPROTEIN (KVÆLSTOF)

Foderplaner laves i samarbejde med en foderkonsulent med henblik på at opnå den mest optimale fodring af svinene mht. trivsel, sundhed, vækst, foderomkostninger, brug af færrest mulige ressourcer osv.

Til slagtesvinene anvendes et tørfodringsystem med færdigblandet foder.

For at leve op til miljøstyrelsens vejledende BAT-niveau og forbedre produktionsøkonomien, har ansøger valgt at benytte fodringstiltag på fosfor.

De indtastede niveauer i ansøgningen:

- Standard foderforbrug
- Standard råproteintildeling
- 4,58 gram P/FE

Ovenfor beskrevne principper for valg af fodermidler må betegnes som de bedst tilgængelige for den aktuelle bedrift.

➤ EFFEKTIV FODRING – FOSFOR

I miljøstyrelsens vejledning for BAT (slagtesvin) konkluderes følgende:

⁴ Vejledende BAT niveau er beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk, skema 87199

Emissionsgrænseværdien for fosfor opnåelig ved anvendelse af BAT for husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin i gyllebaserede staldsystemer omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12 fastlægges herefter til følgende:

Fosforindholdet i den mængde husdyrgødning der produceres på anlægget må maksimalt være 22,3 kg P/DE ab lager. Dette svarer til 31,2 kg fosfor pr. hektar ved udbringningen af husdyrgødning fra 1,4 dyreenheder (slagtesvin) på ansøgers samlede, godkendte areal. Denne emissionsgrænseværdi er i overensstemmelse med det niveau, der betragtes som opnåeligt ved anvendelse af BAT i henhold til BREF-dokument om intensiv fjerkræ- og svineproduktion for slagtesvin omfattet af IPPC-direktivet.”

➤ LUFTRENSNING, GYLLEKØLING OG GYLLEFORSURING

Ansøger har fravalgt at indsætte kemisk – eller biologisk luftrensning i stalddene, selvom der er velafprøvede og effektive produkter på markedet. Ansøger har vurderet at der på ejendommen er bedre økonomi i udnytte varmeindvindingen fra gyllekøling og på den måde nedbringe ammoniakemissionen. Da ansøgningen lever op til det vejledende BAT niveau er der ikke foretaget yderligere økonomiske konsekvensberegninger på øvrige teknikker.

➤ STALDINDRETNING

Alle stalde er indrettet med delvist spaltegulv, 25-49% fast gulv, som er blandt det mest effektive mht. reduktion af ammoniakfordampningen.

➤ OVERDÆKNING AF GYLLEBEHOLDER

Effekten af overdækning af gyllebeholder er forholdsvis lille og erfaring har vist, at det som oftest ikke er proportionalt med den økonomiske udgift. Der er ikke indregnet overdækning på gyllebeholder.

Der anvendes et gylletilsætningsprodukt, ”Active NS” i gyllekummerne. Produktet menes at kunne reducere ammoniak- og lugtemissioner fra gylle, men der er ikke fundet tilstrækkelig dokumentation til at få produktet optaget på teknologisten. Ansøger har gode erfaringer med produktet fra sin ejendom på Sinkbækvej 14, hvor der opleves mindre lugt og er dokumenteret et højere kvælstofindhold i gylleprøver udtaget fra gylletank.

○ MANAGEMENT OG EGENKONTROL

➤ MEDARBEJDER OG VIDENSINDSAMLING

Der er ejer selv og 1 - 1,5 yderligere medarbejdere på bedriften. Der vil ikke være en medarbejder, der kun er tilknyttet produktionen på Sinkbækvej 15.

- Ejer og medarbejdere bliver fagligt opdateret på følgende måde:
  - Mails og nyhedsbrev fra bl.a. VSP og slagteri
  - ERFA grupper

- Deltager i svinekongres
- Daglige møder

➤ **REGISTRERING AF INPUT/PUTPUT – EGENKONTROL**

For at ansøger og medarbejdere kan bevare overblikket over produktionen både med hensyn til dyrene, drift af anlæg og miljøforhold er der i den nuværende og ansøgte drift indført visse rutiner og egenkontrol. BAT i forbindelse med egenkontrol og management er bl.a.:

- Dyrene tilses dagligt i forbindelse med fodring og håndtering af dyrene i stalden.
  - Der føres logbog over flydelag på gyllebeholderne.
  - Ansøger får hvert år lavet et gødningsregnskab, hvoraf produktionen på ejendommen fremgår sammen med mængden af udbragt husdyrgødning.
  - Ansøger får hvert år lavet en mark- og gødningsplan i samarbejde med en rådgiver, sædskiftet og hensigtsmæssig placering af efterafgrøder diskuteres.
  - Der foretages løbene tjek af maskiner.
  - Der føres sprøjtejournal.
  - Forbruget af sprøjtemidler indberettes.
  - For at undgå uheld holdes anlægget under observation ved overpumpning af gylle.
  - At personalet, der varetager sprøjtemidler og udstyr har sprøjtebevis.
  - Der er faste procedurer/manualer for de vigtigste opgaver fx fodring og rengøring
- Vand
- Ejer holder øje med installationer, og ved spild eller brud lokaliseres fejlen og udbedres, ved behov tilkaldes servicepersonale.
  - En flowmåler på hovedhanen til ejendommens private vandboring sikrer automatisk afbrydelse af vandtilførslen, hvis der registreres et uventet øget vandforbrug
  - Ansøger vil ved vedligehold og reovering af drikkeautomater mv. have fokus på at vælge systemer med mindst muligt vandspild.

- Energi
  - Ejer holder øje med elforbruget på opgørelserne fra elselskabet (en gang om måneden). I tilfælde af uventede udsving i forbruget bliver årsagen til forbruget lokaliseret og evt. fejl bliver udbedret.
- Foder
  - Tilvækst, foderforbrug/optag, etc. bliver registreret og fulgt via styringssystem på ejendommen (e-kontrol)
  - Der laves foderplaner i samarbejde med en foderkonsulent.
- Medicin og Sundhed
  - Der føres dagligt logbog over forbruget af medicin. Logbogen kontrolleres af en dyrlæge.
  - Der er faste procedurer i forbindelse med sygdom eller uventede dødsfald.
- Arbejdsplan og procedurer
  - Der er faste retningslinier og manualer for de vigtigste opgaver på bedriften.
  - Medarbejderne har daglige fællesmøder og daglig kontakt med ansøger.
- Reparation og vedligeholdelsesprogrammer
  - Foderanlæg efterses efter behov. Montør tilkaldes efter behov.
  - Rengøringen er sat i system – staldene rengøres grundigt og rutinemæssigt.
  - Der er en serviceaftale med ventilationsfirmaet ang. vedligehold af ventilationer.
- Planlægning af aktiviteter
  - Ejer tilstræber at støjende og støvende aktiviteter og transporter foretages i dagtimerne.
  - Foder modtages hovedsageligt i dagtimerne, 7 – 16.
- Skadedyrskontrol
  - Der opsættes rottekasser som tilses jævnligt.
  - Der udsættes rovfluer i gyllekanaler.

➤ BEREDSKABSPLAN

Beredskabsplan for husdyrbruget indsendes med ansøgningen. Det vurderes, at BAT i forbindelse med beredskabsplan er at:

- Ejendommen har en beredskabsplan, der kan benyttes i tilfælde af uheld el. lign.
- Alle, der arbejder på ejendommen, er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved, hvor den findes.

- Beredskabsplanen hænges op flere synlige steder på ejendommen.
- Beredskabsplanen holdes ajour løbende i forhold til driften.

➤ FODER

- Foderplaner laves i samarbejde med foderkonsulent. Der foretages løbende en økonomisk og sundhedsmæssig optimering af foderet.
- Der benyttes tørfodring på ejendommen.

➤ STALDINDRETNING

- Alle stalde er indrettet med delvist spaltegulv.
- Der er installeret ventilationsanlæg, som justeres efter dyrenes størrelse og temperaturen udenfor.

➤ FORBRUG AF VAND OG ENERGI

- Drikkevand
  - Vandspild er forsøgt minimeret ved etablering af effektive foderautomater og vandposter i de renoverede stalde.
  - Stalde iblødsættes ved rengøring, hvilket reducerer vandforbruget til rengøring.
- Der installeres et nyt ventilationssystem, hvilket forventes at reducere energiforbruget til ventilation betragteligt.

➤ GYLLE OPBEVARING OG UDBRINGNING

Ansøger har gjort følgende tiltag i forhold til gødningsopbevaring:

- Gylletankene har indslåede eller ingen påmonterede pumper, hvilket bevirker, at utilsigtet start og deraf følgende gylleudslip undgås.
- Gylletankene har påmonteret gyllealarm.
- Pumpning af gylle til fortank sker under opsyn.
- Anlæg til opbevaring af gødning tømmes årligt så godt som muligt for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse. Der sikres tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen, og der søges opretholdt et godt flydelag i de gyllebeholdere, som ikke er overdækket med fast overdækning. Opbevaringskapaciteten er beregnet til ca. 12 mdr.

- Produktet "Active NS" tilsættes gyllen for at reducere staldenes ammoniak- og lugtmission. Produktet er ikke optaget på teknologilisten men opleves i praksis fra Sinkbækvej 14 (erfaring og gylleanalyser) at have en positiv miljøeffekt.

Opbevaringen af gylle opfylder lovens krav.

Udbringning:

- Gyllen køres primært ud om foråret i marts-april, og så lidt i sensommeren og efteråret. Gyllevognene forventes fremadrettet primært at fyldes vha. vognens egen pumpe. Udbringning af gyllen sker ved nedfældning eller slangeudlæggelse, alt efter afgrøde.

Udbringningen opfylder lovens krav.

Bilag 4

Beregning af normmængder af gylle og tilhørende korrektioner for svin

Ejer	Jens Erik Nielsen	Sølv	
Adresse	Sinkbækvej 15, 7460 Bækmarksbro		
Telefon			
Beregningen er udført af	LSN	Tilgængeligt	
Dato	28. april 2015		
Beholdernavn	Gyllebeholder 1600+3000 m ³ samt 600 m ³ kanaler	Nuværende kapacitet, ton	5.200 m ³

Derberegning

Grundoplysninger til beregning af normproduktion:

Normproduktion	Staldtype (søer, drægtighedsstald)	Antal	Antal smågrise pr. årsko	Indgang, kg	Afgang, kg	Normprod., ton/år
Årsøer drægtighedsstald	Løsg, delvis sp.		29,6	-	7,1	0
Årsøer førestald	Kassestier		29,6		7,1	0
Smågrise prod.	Toklimast, delvis spaltegulv		-	7,1	31	0
Slagtesvin prod.	Delvis spaltegulv	11.000	-	30	110	5.364
I alt						5.364

Korrektioner:

Korrektion for foderforbrug	Nuværende situation			Efter tiltag til vandminimering			Ændring, m ³
	Foderforbrug	Korrektion, m ³ pr. enhed	Ton i alt	Foderforbrug	Korrektion, m ³ pr. enhed	Ton i alt	
Søer	Normal	0	0	Normal	0	0	0
Smågrise	Normal	0	0	Normal	0	0	0
Slagtesvin	Normal	0	0	Normal	0	0	0
I alt			0			0	0

Korrektion for fodringssystem	Nuværende situation			Efter tiltag til vandminimering			Ændring, m ³
	Fodringssystem	Korrektion, m ³ pr. enhed	Ton i alt	Fodringssystem	Korrektion, m ³ pr. enhed	Ton i alt	
Søer	Vådfodring	0,3	0	Vådfodring	0,3	0	0
Smågrise	Vådfodring	0,02	0	Vådfodring	0,02	0	0
Slagtesvin	Tarfodring, vand i automat+ drikkeko	-0,02	-220	Tarfodring, vand i automat+ c	-0,02	-220	0
I alt			-220			-220	0

Korrektion for vaskevand	Nuværende situation			Efter tiltag til vandminimering			Ændring, m ³
	Vaskeystem	Korrektion, m ³ pr. enhed	Ton i alt	Vaskeystem	Korrektion, m ³ pr. enhed	Ton i alt	
Søer	Vaskerobot	0,4	0	Manuel vask	0	0	0
Smågrise	Vaskerobot	0,01	0	Manuel vask	0	0	0
Slagtesvin	Manuel vask	0	0	Manuel vask	0	0	0
I alt			0			0	0

Korrektion for overbrugning	Nuværende situation			Efter tiltag til vandminimering			Ændring, m ³
	Niveau af overbrugning	Korrektion, m ³ pr. enhed	Ton i alt	Niveau af overbrugning	Korrektion, m ³ pr. enhed	Ton i alt	
Soer	Normal	0	0	Ingen overbrugning	0	0	0
Smågrise	Normal	0	0	Ingen overbrugning	-0,012	0	0
Slagtesvin	Ingen overbrugning	-0,05	-550	Ingen overbrugning	-0,05	-550	0
I alt			-550			-550	0

Korrektion for overfladevand	Nuværende situation			Efter tiltag til vandminimering			Ændring, m ³
	m ² areal	Norm, m ³ pr. m ²	Ton i alt	m ² areal	Norm, m ³ pr. m ²	Ton i alt	
Møddingsplads	1.533	0,4	613	1.533	0,4	613	0
Andre befæstet arealer		0,7	0		0,7	0	0
Anden overfladevand	-	-		-	-		0
I alt			613			613	0

Korrektion i alt			-157			-157	0
------------------	--	--	------	--	--	------	---

Faktisk tilledning til gyllebeholder			5.207			5.207	0
Kapacitet i mdr.			12,0			12,0	0,0

Krav til sædskifte og tømning af beholder:

	Nuværende situation	Efter tiltag til vandminimering
Andel af sædskiftet med raps/frøgræs	0 pct.	0 pct.
Maks gyllebeholdning pr. 1. oktober, antal måneder	6 mdr. produktion	6 mdr. produktion
Maks gyllebeholdning pr. 1. oktober, antal tons	2.200 ton	2.200 ton

Bilag 5 - BEREDSKABSPLAN

Beredskabsplan

for

Svinejendommen

Sinkbækvej 15
7660 Bækmarksbro

Tilhørende Jens Erik Nielsen
Tlf.: 97881784
Mobil: 20291754

Indholdsfortegnelse

- Telefonnumre
- Brand og evakuering
- Overløb af gylle
- Kemikalie-oliespild
- Stophaner/hovedafbrydere
- Strømsvigt
- Transport af bekæmpelsesmidler
- Kortmateriale

Vedlagt kortmateriale:

Bilag 1: Sinkbækvej 15 – oversigtskort over placering af brandslukningsudstyr, hovedtavle, stophane etc. Kemikalier, olie mv. vil fremadrettet ikke opbevares på ejendommen

Bilag 2: Sinkbækvej 15 – oversigtskort med koter og placering af gylletanke

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivende miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte m.m. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger og brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes på staldkontoret på Sinkbækvej 15. Kopi af beredskabsplanen findes på kontoret på Sinkbækvej 14.

Følgende punkter er anvist i det vedlagte kortmateriale:

1. Drænbrønde / regnvandsbrønde / afløb
2. Slukningsmateriel
3. Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
4. Fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
5. Flugtveje for dyr/frigørelse m.m.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand m.m. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald m.m.

Telefonnumre

Nærmeste telefon står på Sinkbækvej 15 og har nummer 97 88 17 84

Miljømyndighed	kontaktes på telefon: 96 63 11 11
Redningsringen	kontaktes på telefon: 97 82 04 11
Brandvæsenet	kontaktes på telefon: 112
Lægevagt	kontaktes på telefon: 70 11 31 31
Landbocenteret	kontaktes på telefon: 96 63 05 44
Dyrlæge	kontaktes på telefon: 21 69 49 27 (Gerben Hoomenborg) / 70 25 74 70
Foderstofforretning	kontaktes på telefon: DLG/Vestjysk Andel
Elektriker	kontaktes på telefon: Lomborg EI - 97 81 03 61
Maskinstation	kontaktes på telefon: Brørup Maskinstation - 97 88 50 59
Ventilation	kontaktes på telefon: Lomborg EI - 97 81 03 61
Jens Erik Nielsen	kontaktes på telefon: 20 29 17 54
Helle Nielsen	kontaktes på telefon: 51 21 33 54

Brand og evakueringsinstruktion

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp: Tilkald brandvæsnet – RING 112

Oplys

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad er der sket og at det er en gårdbrand
- Hvor mange er der af tilskadekomne
- Hvilke dyr er der tale om og antal af evt. fangede dyr – Er de kommet ud?

Kontakt ejeren Jens Erik Nielsen (20 29 17 54) eller Helle Nielsen (51 21 33 54)

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde, hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie trykflasker, gødning og kemikalier.

Slukningsmateriale/pulverslukker findes ved forrum/foderlade, se bilag 1

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsnet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet og oplys:

Evt. tilskadekomne eller dyr, der ikke er reddet i sikkerhed
Hvor det brænder.
Brandens omfang
Hvor der er adgangsveje

Flugtveje for dyr er vist på bilag 1

På ejendommen findes følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Pulverslukker ved forrum/foderlade
- Frontlæsser
- Vandslanger/højtryksrenser

Overløb af gylle - instrukser

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - Ring 112

oplys:

Navn, adresse og telefonnummer, der ringes fra
Hvad der er sket og hvor meget, der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren Jens Erik Nielsen (20 29 17 54) eller Helle Nielsen (51 21 33 54)

Kontakt miljømyndighederne ved tlf.: 96 63 11 11

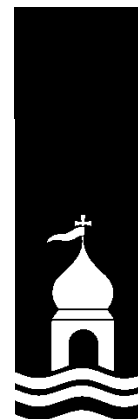
På Sinkbækvej 15 vil overløbet gylle naturligt trække mod syd, hvor terrænet er svagt skrånende ned mod moseområdet omkring Sinkbæk. Syd for gyllebeholderne er der et delvist åbent og delvist rørlagt vandløb med afløb til bækken, og derfor er gyllebeholderne forsynet med niveau-sensor og alarm.

Opdæmning med jord, halmballe ol. afhængig af mængden af gylle kan foretages med egne maskiner (Sinkbækvej 14), mens opsamling/tilbagepumpning til gyllebeholder kan iværksættes med hjælp fra maskinstation.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe og kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Frontlæsser
- Grus
- Sand
- Halm

Kemikalie- og oliespild instruks

Ved større overløb af kemikalier og olie – RING 112 – oplys

Navn, adressen og telefonnummer, der ringes fra
Hvad der er sket, hvad og hvor meget, der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren Jens Erik Nielsen (20 29 17 54) eller Helle Nielsen (51 21 33 54)

Kontakt miljømyndighederne ved tlf.: 96 63 11 11

Der vil fremadrettet ikke være olietank og kemikalier på ejendommen

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe og kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Savsmuld
Sand
Grus
Halmballer
Frontlæsser

Stophaner / Hovedafbrydere

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. Se bilag 1

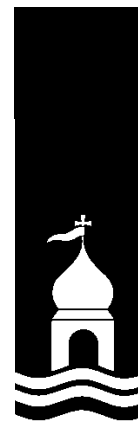
Vand

Hovedstophane for ejendommens private vandboring (vand til staldene) findes i hjørnet ved bufferstalden tæt på brønden. Hovedhanen er forsynet med en flowmåler, der blokerer hanen ved uventet stort forbrug af vand.

Hovedstophane for byvand i kælder til stuehus.

Elektricitet

El-tavle og stik til nødstrømsanlæg findes i fyrrum/forum til staldene

Strømsvigt Instruks

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning)

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer ring til NOE og forhør om varigheden af udfaldet.
Telefon nr. 97 42 14 88

Eventuel iværksæt opstart af nødgenerator. Findes ikke på bedriften.

På ejendommene er der ved strømafbrydelser:

- Fast alarm
- Nødopluk på vægventiler og udsugning
- Stik til nødgenerator ved hovedafbryderen.

Transport af bekæmpelsesmidler

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plastikposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

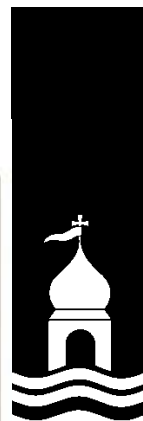
Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Der opbevares ikke kemikalier på ejendommen.

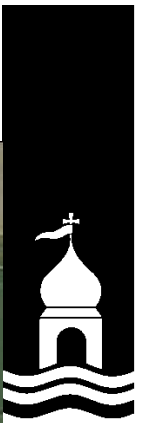
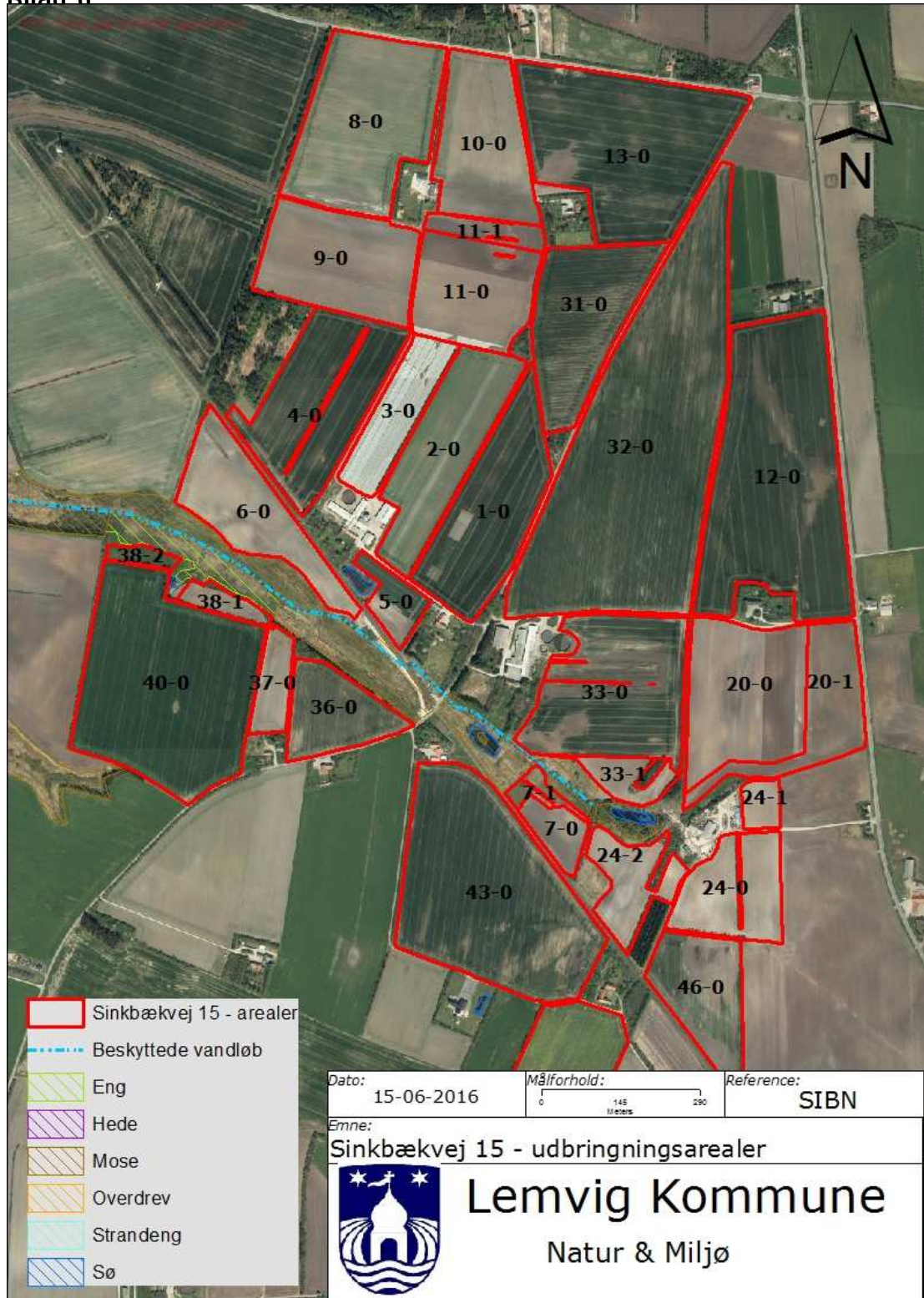
Bilag 1: Sinkbækvej 15 Oversigtskort

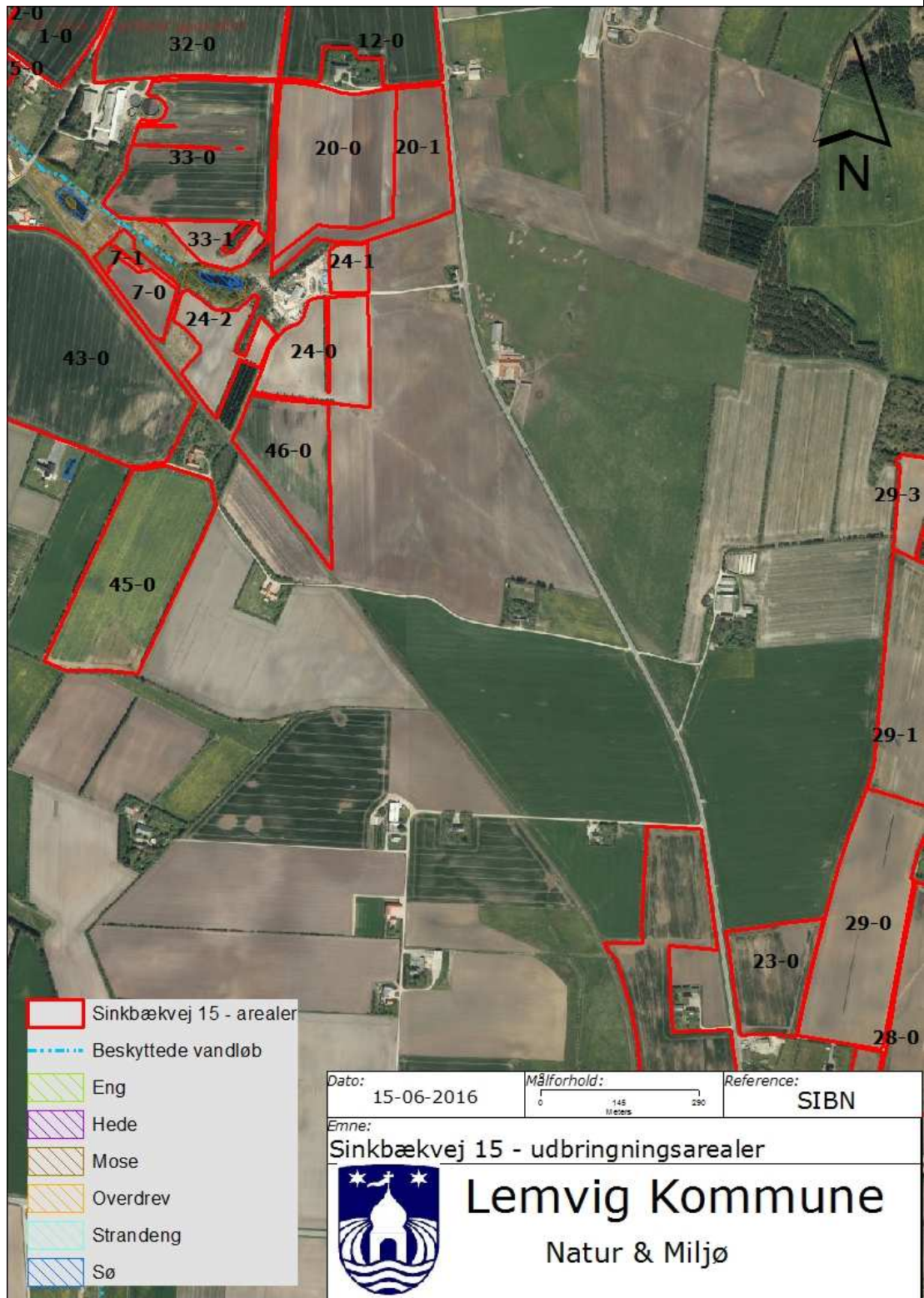

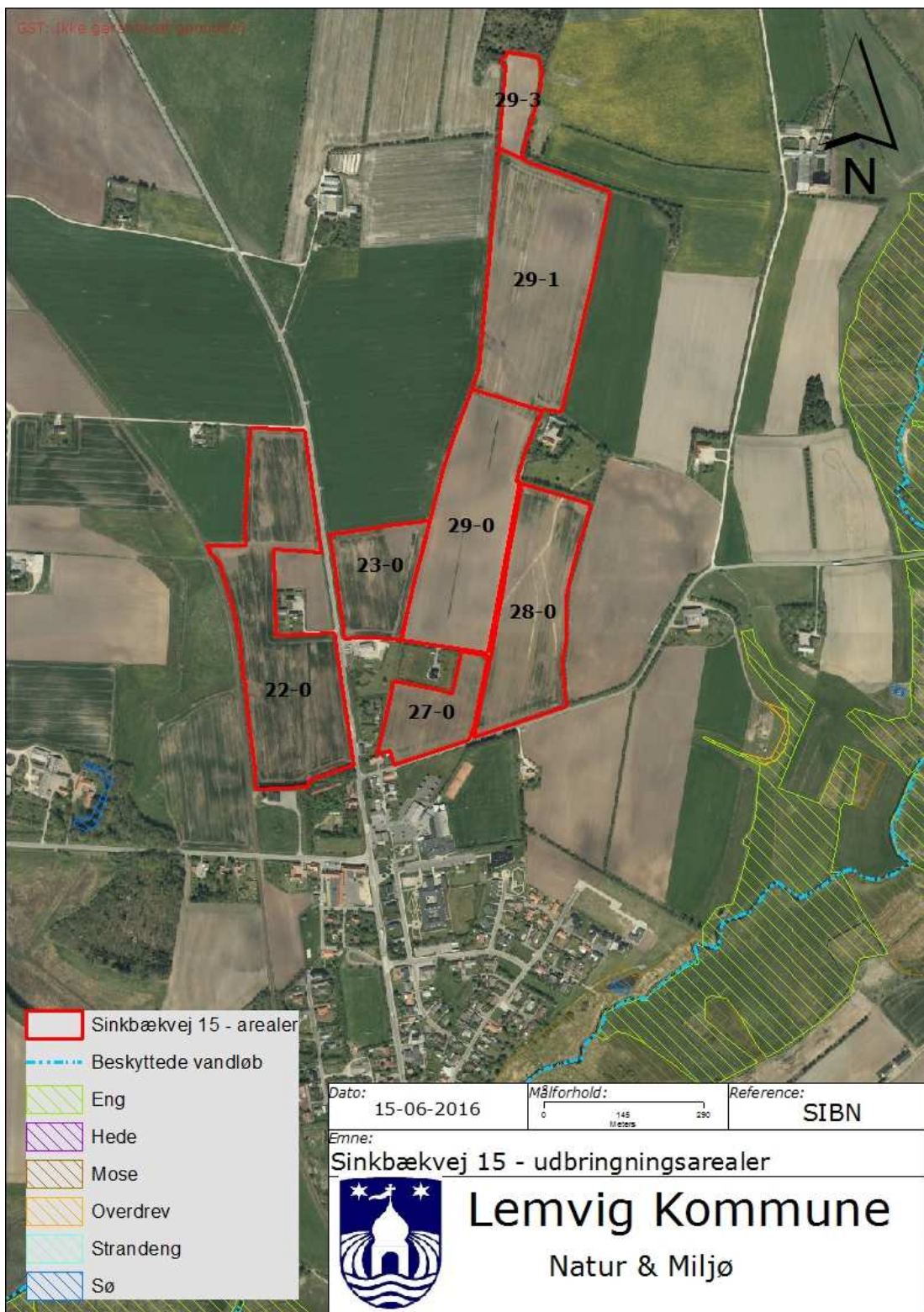
Bilag 1: Sinkbækvej 15 Oversigtskort med koter

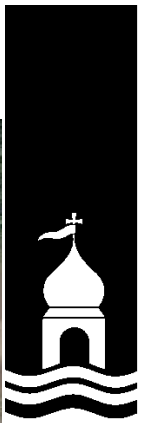
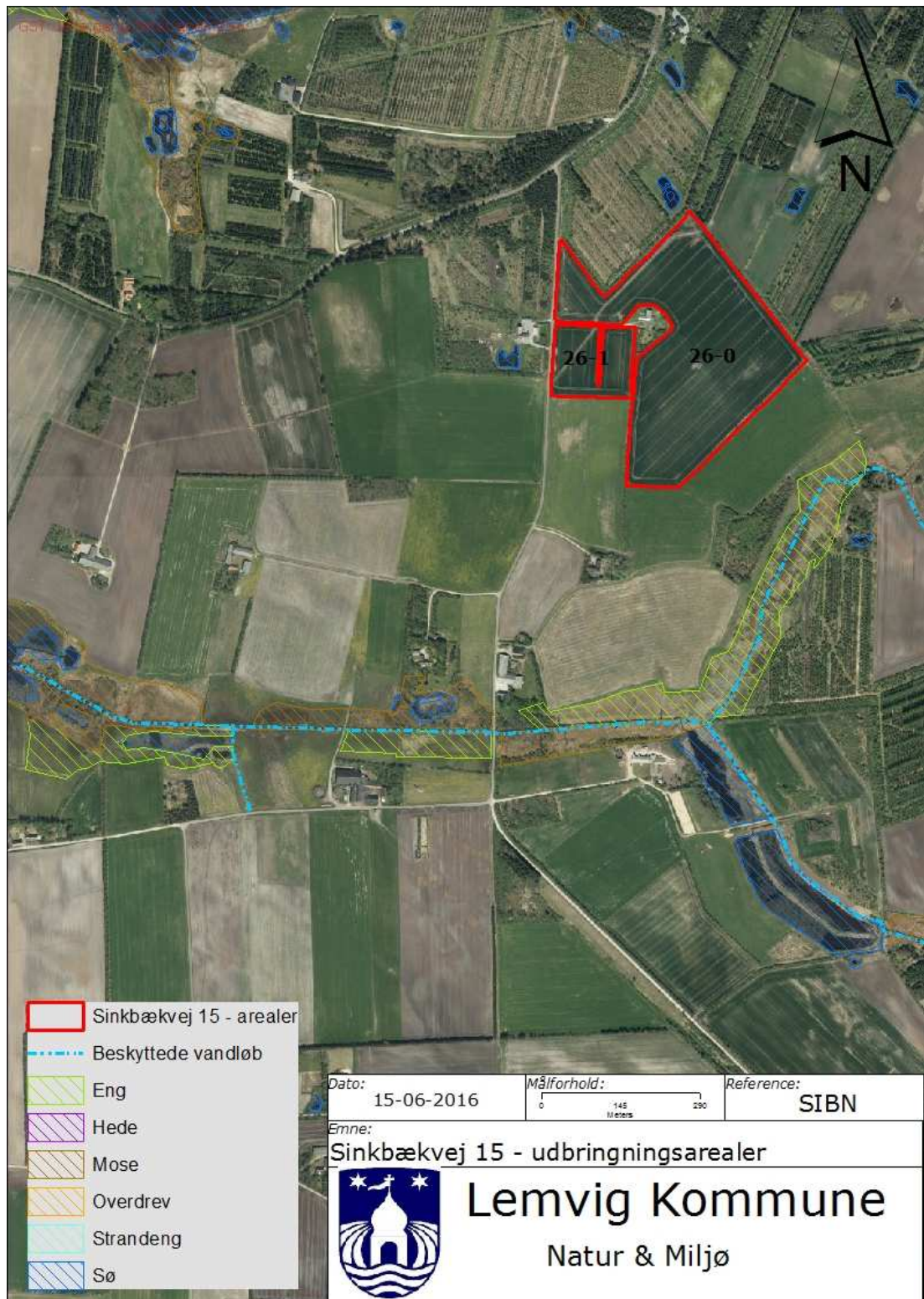
Bilag 6

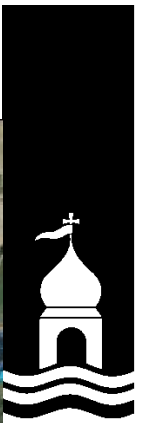
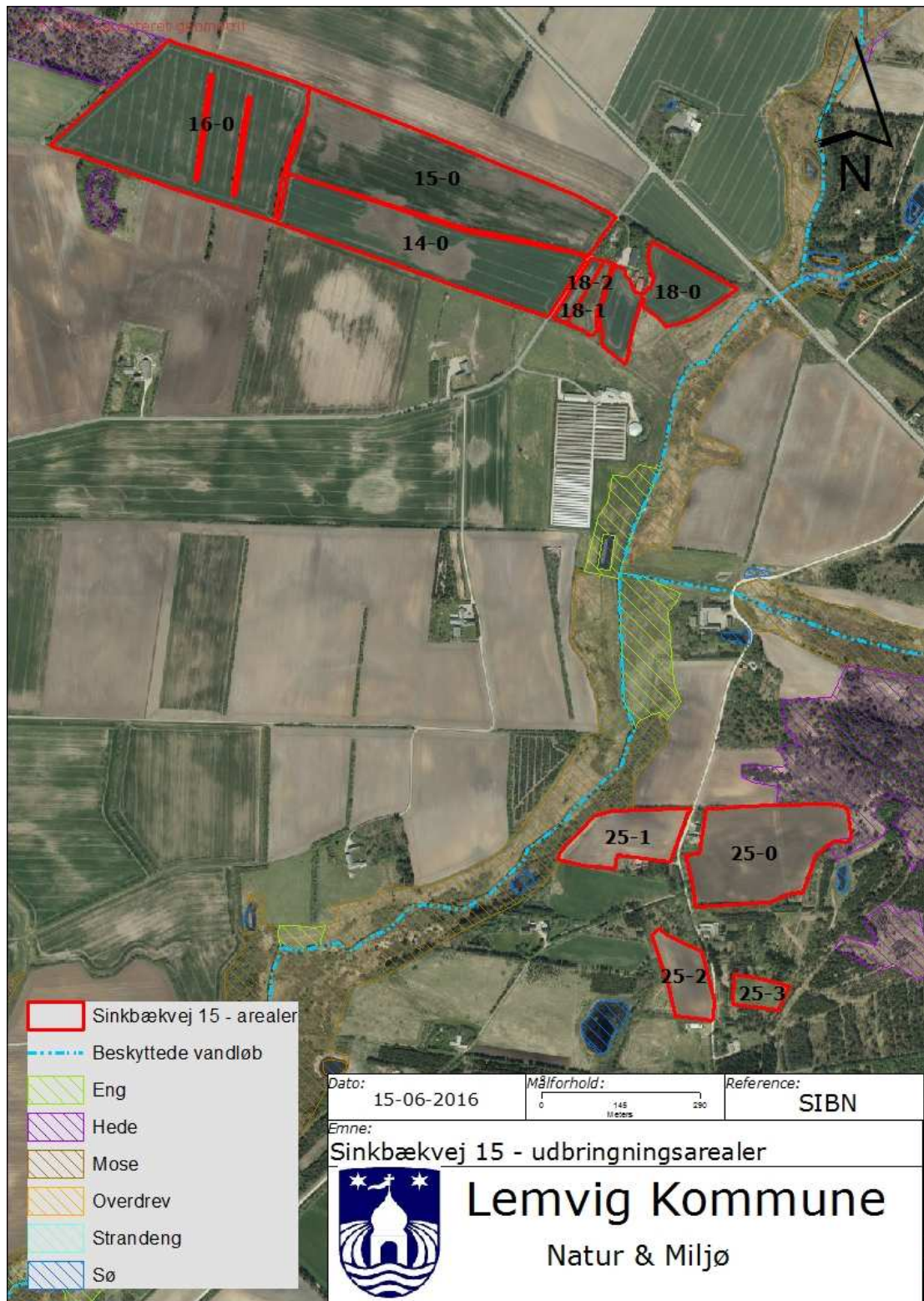

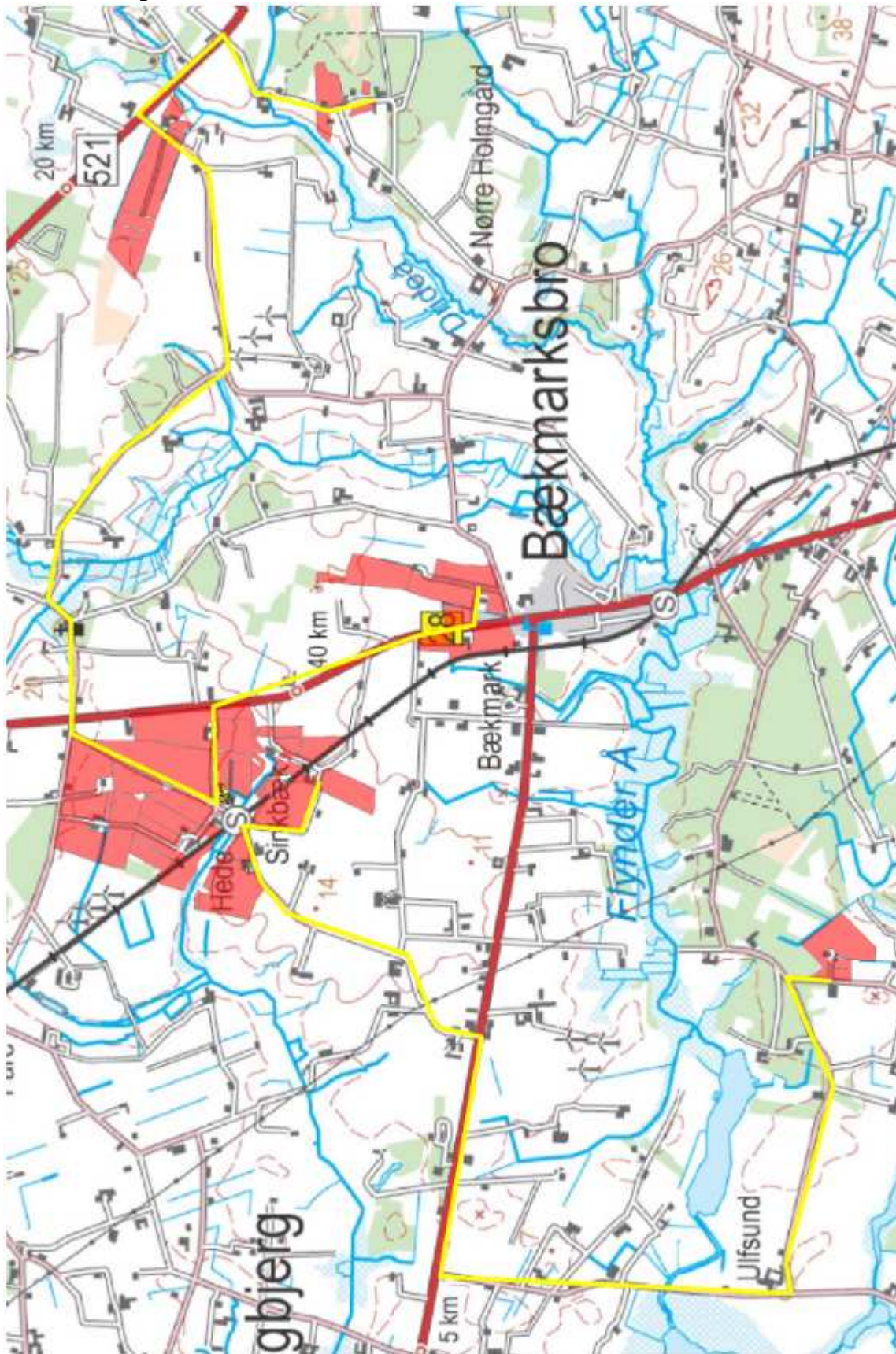
Bilag 7

Bilag 8

Bilag 9

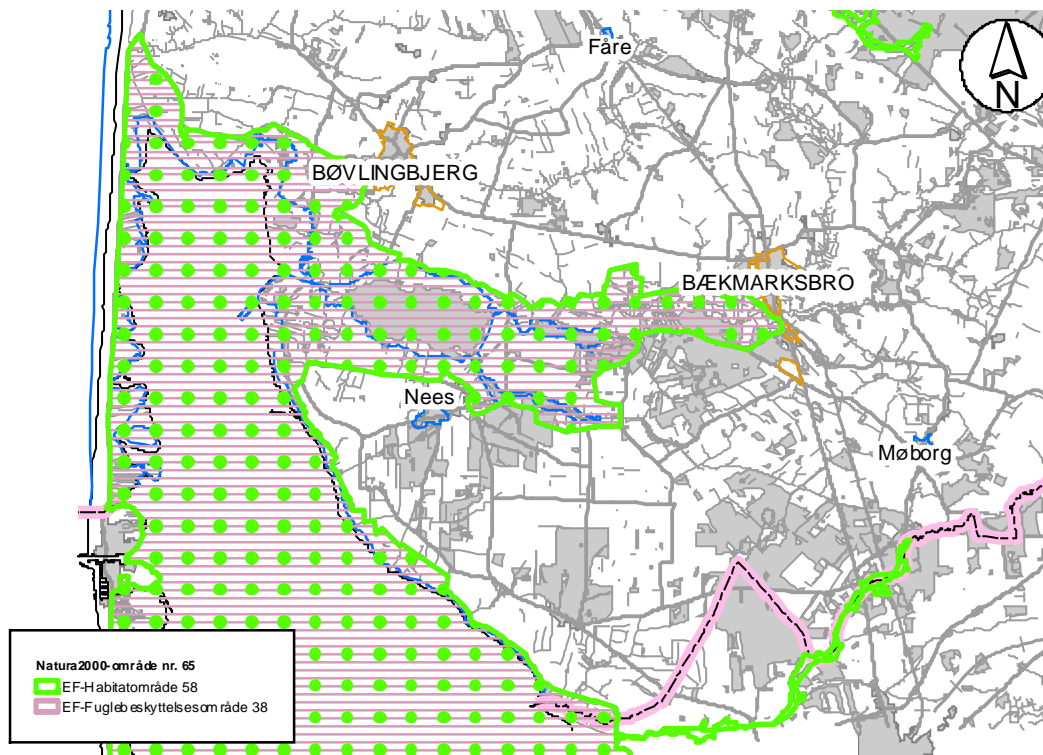

Bilag 10

Beskrivelse af Natura 2000 område nr. 65, Nissum Fjord

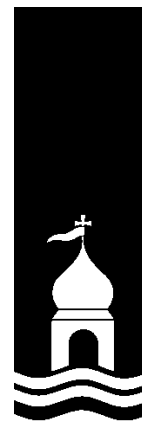
Natura 2000 område nr. 65 omfatter 10.967 ha (6430 ha fjord, 4.537 ha land) og udgøres af 1 EF-fuglebeskyttelsesområde (F38) samt 1 EF-habitatområde (H58).

Natura 2000 område nr. 65

Nissum Fjord ligger som en lavvandet brakvandslagune bag den smalle klittange, Bøvling Klit. Fjorden er opdelt i tre bassiner, Ydre Fjorde (Yder Fjord og Bøvling Fjord), Mellem Fjord og Felsted Kog, der afviger i økologiske kår og biologi. Ved Torsminde har Nissum Fjord forbindelse til Nordsøen via en sluse. Området nord for Torsminde fremtræder i dag som en mosaik af saltpåvirkede eller ferske græsningsarealer, høslætarealer samt ubenyttede områder, der henligger med højt græs, rørskov eller strandrørsump. Langs fjordens nord- og østside findes rørsump og strandrørsump i varierende bredde hvor især tagrør og strandkogleaks indgår. Indfjorden og Felsted Kog er omgivet af udstrakte rørskove. Fjanne Grønne, syd for Torsminde, består af strandeng, strandrørsump og strandoverdrev. Området indeholder også mindre partier med klitnatur øst for Torsmindevejen hvor vejen gennemskærer nogle af de østligste klittunger af Bøvling Klit. Mere klitnatur findes forskellige steder mellem Nørre Fjand og Felsted Odde samt på Fjandø i forbindelse med gamle strandvoldsdannelser. Ved Nørre Fjand ligger også et mindre hedeareal med både våd og tør hede. Syd for Bøvlingbjerg ligger fire søer, Indfjorden, Tangsø, Byn og Søndersund.

omgivet af ferske enge og rørsump. De fire søer huser i danske sammenhænge en meget artsrig undervandsflora.

Området ved Nissum Fjord er udpeget for at beskytte naturværdier hvor de væsentligste er selve lagunen, de omgivende strandenge og områdets forskellige søtyper. Endvidere er formålet at beskytte levesteder for en lang række arter, hvor de truede arter plettet rørvagtel, almindelig ryle, brushane, splitterne, dværgterne og vandranke er de vigtigste.

Hertil rummer området en række forskellige naturtyper med mere begrænset udbredelse, f. eks klitnaturtyper, vandløb, overdrev og skovnatur. Fuglebeskyttelsesområdet er udpeget for en lang række af yngle- og trækfugle.

Nissum Bredning er sårbart Natura 2000 område.

EF-habitatområde H58

I habitatområderne skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de forskellige naturtyper og arter, som det enkelte område er udpeget for.

Herunder er listet de specifikke naturtyper og arter der udgør udpegningsgrundlaget for EF-habitatområdeområder nr. H58. Det foranstillede tal er artens/typens internationale nummer og de særligt truede naturtyper og arter på europæisk plan (såkaldt prioriterede) er angivet med stjerne (*):

- 1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)
- 1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)
- 1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)
- 1103 Stavsild (*Alosa fallax*)
- 1106 Laks (*Salmo salar*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)
- 1831 Vandranke (*Lurionium natans*)
- 1150 * Kystlaguner og strandsøer
- 1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
- 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
- 1330 Strandenge
- 2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
- 2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
- 2160 Kystklitter med havtorn
- 2190 Fugtige klitlavninger
- 2310 Indlandsklitter med lyng og visse
- 2330 Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene
- 3110 Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)

- 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
- 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- 7230 Riggær
- 9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
- 91D0 * Skovbevoksede tørvemoser
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

EF-Fuglebeskyttelsesområde F 38

Grundlaget for disse fuglebeskyttelsesområder er fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979, der har som formål at beskytte og forbedre vilkårene for de vilde fuglearter i EU. Udpegningsarterne skal være angivet på EF-fuglebeskyttelsesdirektivet bilag 1, jf. artikel 4, stk. 1 eller artikel 4, stk. 2.

De enkelte EF-fuglebeskyttelsesområder er udpeget for at beskytte en række specifikke fuglearter samt disses levesteder (jf. udpegningsgrundlaget). Fælles for fuglearterne er, at de tilhører én af to kategorier:

1. De er truede, følsomme overfor ændringer af levesteder, sjældne eller særligt opmærksomhedskrævende på anden måde.
2. De er regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter i antal af international eller national betydning.

Udpegningsarterne for F38 er listet nedenfor:

(artikel 4, stk. 1)

Rørdrum, Ynglefugl

Pibesvane, Trækfugl

Sangsvane, Trækfugl

Bramgås, Trækfugl

Rørhøg, Ynglefugl

Plettet rørvagtel, Ynglefugl

Klyde, Yngle- og trækfugl

Hvidbrystet præstekrave, Ynglefugl

Pomeransfugl, Trækfugl
Engryle, Ynglefugl
Brushane, Ynglefugl
Lille kobbersneppe, Trækfugl
Splitterne, Ynglefugl
Fjordterne, Ynglefugl
Havterne, Ynglefugl
Dværgterne, Ynglefugl

(artikel 4, stk. 2)

Knopsvane, Trækfugl
Kortnæbbet gås, Trækfugl
Lysbuget knortegås, Trækfugl
Pibeand, Trækfugl
Krikand, Trækfugl
Spidsand, Trækfugl
Toppet skallesluger, Trækfugl
Stor skallesluger, Trækfugl

Trusler for område nr. 65 (habitat og fuglebeskyttelsesområde)

- Naturarealerne bliver for små og for isolerede pga. tilgroning, afvanding, tilplantning og opdyrkning og der mangler spredningsmuligheder for arterne.
- Næringsstofbelastning og deraf følgende eutrofiering. Indfjorden, Tangsø, Søndersund og Byn er påvirket af næringsstoffer fra oplandet og/eller fosfor (også fra oplandet) frigivet fra søbunden. Nissum Fjords tre bassiner er påvirket af store tilledninger af næringsstoffer fra oplandet især Felsted Kog bassinet, hvor Storåen har sit udløb. På grund af den øgede belastning med næringsstoffer er ålegræssets udbredelse kraftigt reduceret fra starten af 1960erne til i dag.
- Belastning med organisk stof. Damhus Å er belastet med organisk stof.
- Miljøfarlige/forurenende stoffer. Der er konstateret forekomster af pesticider og andre stoffer som kan være problematiske i forhold til påvirkning af økosystemet i Felsted Kog og i Mellem Fjord.
- Tilgroning er både en trussel for naturtyperne og deres vegetation men også for de mange trækfugle hvis fourageringsmuligheder forringes.

- U hensigtsmæssig hydrologi. I Nissum Fjord er en slusefjord og slusepraksis har stor indflydelse på saltholdigheden og vandstanden i fjorden. I vinterhalvåret er saltholdigheden typisk meget lav grundet stor vandtilførsel fra Storåen. Saltholdighedsforholdene er afgørende for planternes udbredelse i fjorden, og store udsving kan være kritiske for planterne. Specielt strandengene er afhængige af saltvandspåvirkning, og denne naturtypes udbredelse og tilstand relaterer derfor i nogen grad til slusepraksis. Mange arter, især ynglefugle, stiller krav til vandstandsforhold, og nogle arter stiller krav til forholdsvis lav saltholdighed på ynglepladserne. Derudover er der udtørring som følge af dræning og grøftning, der udgør især en trussel mod forekomsterne af strandenge og ferske enge og påvirker dels naturtypernes tilstand samt deres kvalitet som levested og yngleplads for mange af udpegningsgrundlagets fuglearter.
- Luftbåren deposition af kvælstof overskrider laveste tålegrænse⁵ (10 kg N/ha/år) for alle terrestriske naturtyper i området. Højeste tålegrænse (20 kg N/ha/år) er overskredet for mindre arealer med sure overdrev og grå/grøn klit. For Visse-indlandsklit, græs- indlandsklit, tør hede og elle- askeskov og skovbevokset tørvemose er højeste tålegrænse (20 kg N/ha/år) overskredet for hele arealet. Det samme gør sig gældende for de to sø naturtyper: søbred med småarter og kransnålalge-sø (maks. 10 kg N/ha/år).
- U hensigtsmæssig drift. Intensiv skovdrift kan medføre, at områdets meget beskedne arealer med skovnaturtyper forringes eller ødelægges.
- Invasive arter der udkonkurrerer den naturlige vegetation. Især bjerg-fyr er konstateret på flere klitnaturtyper samt på våd og tør hede.
- Fysisk påvirkning. Som en følge af nuværende og tidligere tiders reguleringer og hårdhændet vandløbsvedligeholdelse betyder, at mange af vandløbene inden for området er præget af generelt dårlige fysiske forhold. Rørdrum og i mindre grad rørhøg og plettet rørvagtel er afhængig af større forekomster af gamle rør i rørsumpen, således at rørhøst eller anden arealmæssig begrænsning af større sammenhængende rørskove kan skade arternes ynglemuligheder.
- Prædation fra især ræv og mink (især på de jordrugende vadefugle og terner). Skarv udgør en trussel for laksebestanden, fordi de jager smolten, når den vandrer fra Storåen til fjorden.

Målsætning

Den store kystlagune Nissum Fjord og de omgivende strandenge karakteriserer i Natura 2000-området. Herudover indgår der flere større søer som vigtige landskabselementer. Nissum Fjords

⁵ "den belastning, hvorunder væsentlige skadelige effekter på økosystemet ikke vil forventes, vurderet ud fra den bedstetliggængelige viden".

tre bassiner (Yder Fjord, Mellem Fjord og Felsted Kog) og de større søer i området (Indfjorden, Tangsø, Søndersund og Byn) og vandløbene sikres god-høj naturtilstand. Dette forudsætter en god vandkvalitet. De marine områder bør have en under- vandsvegetation med stor horisontal og dybde udbredelse, så- ledes at der er et godt fødegrundlag for områdets mange fugle. Naturtyperne omkring Nissum Fjord sikres en god til høj natur- tilstand. Det gælder især strandenge som arealmæssigt udgør størsteparten af den terrestriske natur. Men også områdets mindre forekomster af artsrige sure overdrev, tørre og våde he- der, klitnaturtyper og rigkær sikres en god til høj naturtilstand. Arealet af våd hede øges, og der bør hvor det er muligt skabes sammenhæng mellem forekomsterne. I området prioriteres le- vesteder for den nationale ansvarsart vandranke. Ligeledes pri- oriteres levesteder for de nationale ansvarsarter knop-svane, kortnæbbet gås, krikand, lysbuget knortegås, pibeand, pibesva- ne, sangsvane og spidsand samt levestederne for de nationalt truede fuglearter alm. ryle, brushane, dværgterne, plettet rør- vagtel og splitterne.

Områdets laksebestand bør sikres, således at den på sigt ikke er afhængig af udsætninger.

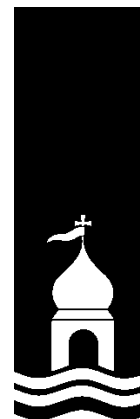
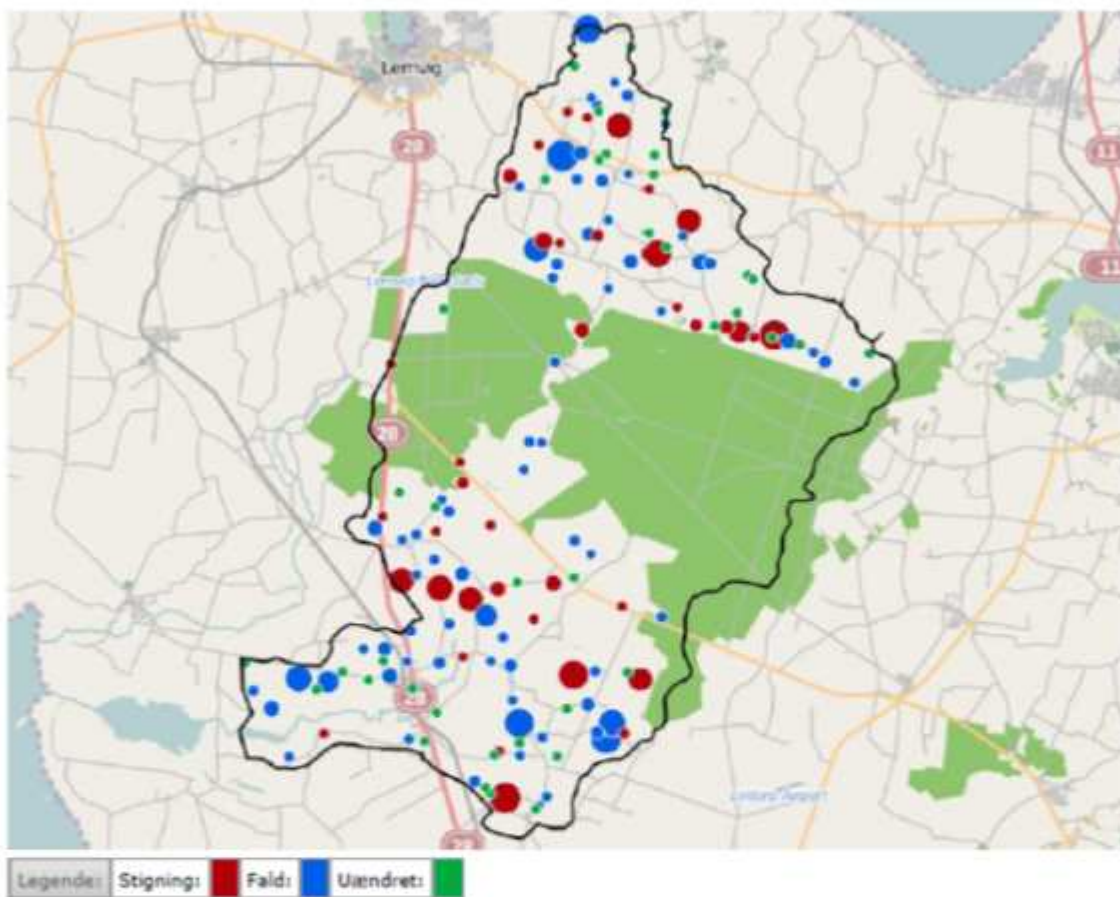
Bilag 11a

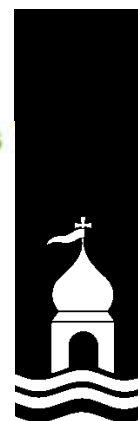
Rapport: Udvikling af husdyrtæthed, År: 2007-2015, Område: Opl Tang Sø

ConTerra ApS

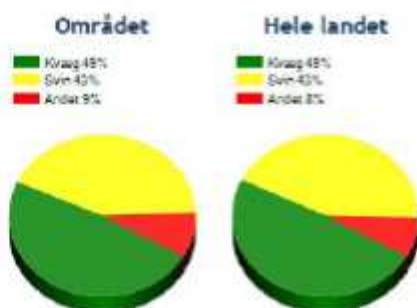
Opgørelser på baggrund af CHR-registreringer

De i rapporten medtagne resultater beregnes på baggrund af CHR-registreringer for alle produktionssteder beliggende indenfor det af brugeren valgte område. Grunddata bag rapporten, omregninger fra CHR-oplysninger til antal dyrenheder (DE) og beregninger over udviklingen er identiske med kort på kystoplandsniveau, som stilles til rådighed fra Miljøstyrelsen (www.lordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm). De enkelte dyrearter omregnes fra registreringer i CHR til DE under anvendelse af omregningsfaktorer, som tager højde for en glidende udvikling i antal dyr/DE. En given ændring i omregningsfaktoren vil dermed "glattes" i perioden mellem normtalsfastsættelserne.

Total:

Tabelforklaring. Husdyrhold i det valgte område og for den valgte periode. Opgørelsen viser antal DE for de enkelte husdyrarter opgjort pr. år. Udvikling i antal DE opgjort for dyrearten og DE-total i % beregnes ud fra data for start- hhv. slutåret.

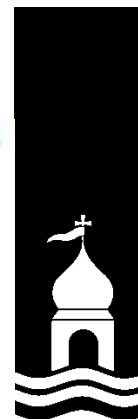
År	Kvæg DE	Svin DE	Andet			Total DE
			Fjer DE	Pels DE	Øvrige DE	
2007	3268	3110	226	275	28	6907
2008	3412	3229	250	281	24	7196
2009	3857	3163	144	279	19	7462
2010	3662	3147	148	366	19	7342
2011	3651	2811	148	417	16	7043
2012	3878	3498	148	437	17	7978
2013	3981	3597	148	513	17	8256
2014	3778	3490	124	509	16	7917
2015	3957	3481	124	575	14	8151
+/- %	21,1%	11,9%	-45,1%	109,1%	-50%	18%

Beregningsresultater

Udvikling i husdyrhold er vist i liniediagrammet til venstre og status for fordelingen husdyrarterne imellem i lagkagediagrammet ovenfor. For overskuelighedens skyld er værdier for fjerkræ, pelsdyr og øvrige her slået sammen til gruppen "Andet". Fordelingen i antal DE grupperne i mellem (data for slutåret) er vist for det valgte område og kan sammenholdes med lagkagediagrammet for tilsvarende landsdækkende fordeling.

Beregnings sikkerheden for de enkelte dyrarter er forskellig. Angivelser for kvæg er meget sikre, medens registreringer for svin underlægges antagelser om f.eks. slagtevægt. Registreringer for pelsdyr og fjerkræ er underlagt endnu større usikkerheder. Sikkerheden i opgørelser baseret på CHR-data har været diskuteret og i vejledninger findes anvisninger på tolkning af disse. I områder hvor de sikre registreringer fra kvæghold udgør en markant højere andel af husdyrbestanden end gennemsnittet og hvor udviklingen er entydig i henhold til liniediagrammet, vil usikkerheden være mindst.

Outliers:

Tabellbeskrivelse. I tabellen vises alle husdyrhold som opfylder følgende kriterier: Stigningen/fald i antal DE er større end 10 DE og udgør mere end den for oplandet gældende afskæringsværdi vist i tabellen til venstre. Stigning i antal DE vises med rød skriftfarve og fald i antal DE vises med blå skriftfarve. "Type" = husdyrhold i slutåret.

CHR Nr.	Type	DE Første år	DE Sidste år	% stigning/fald
58281	Kvæg	302	644	13,5%
54985	Kvæg	287	773	19,1%
17894	Fjer	226	124	7,9%
54726	Kvæg	216	477	10,3%
58245	Kvæg	171	0	13,2%
54738	Svin	0	538	21,2%

Kontrol for "outliers"

Den beregnede udvikling i antal DE vil umiddelbart være afhængig af det valgte områdets størrelse og dermed antallet af observationer. Fejl i indberetninger for enkelte produktionssteder kan have afgørende indflydelse på resultatet for mindre områder. I ekstreme tilfælde også for store områder. For at kunne vurdere om sådanne fejl (outliers) kan have betydning for det valgte område, gives der i tabellen en oversigt over produktionssteder med betydelig indflydelse på beregningsresultatet. Udvælgelsen af "outliers" vil være afhængig af det totale antal DE i oplandet og dermed være koblet til oplandets størrelse. I de mindste områder skal udviklingen på produktionsstedet i den valgte periode således udgøre mere en 15% af den totale stigning hhv. fald i antal DE. I de største områder vil produktionssteder som udgør mere end 2.5% af det totale fald/stigning i DE blive opført. Oversigt:

Kriterier for identifikation af outliers

Antal DE i oplandet i slutåret	Stedets andel i den totale stigning/fald i %
< 2000	15
2000 - 5000	10
5000 - 25000	7,5
25000 - 75000	5
>75000	2,5

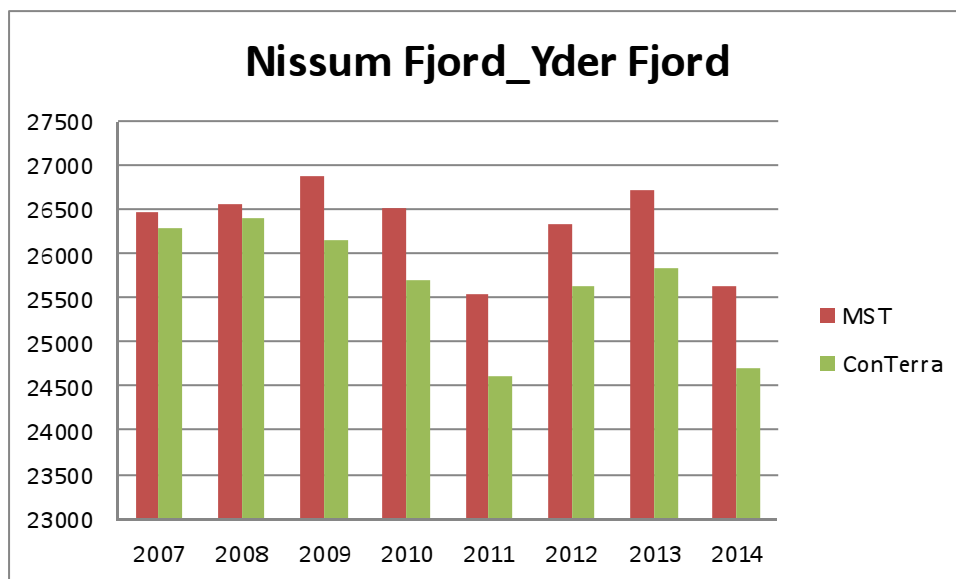
Flere oplysninger over udviklingen i husdyrhold for de i tabellen viste produktionssteder vil kunne tilgås ved opslag i CTzoom eller ved kontrol med kommunens egne registreringer. Såfremt udviklingen for de berørte produktionssteder bliver verificeret/rettet, vil DE-udviklingen i selv små områder kunne beskrives med en langt større sikkerhed.

Bilag 11b

Udvikling i DE i kystvandsoplandet Nissum Fjord (Yder Fjord)
2007-2014, data fra hhv. Miljøstyrelsen (MST) og ConTerra:

Udviklingen i Tangsø-oplandet 2007-2015 fremgår af bilag 6a.

Grundlag for databehandling:

Det fremgår af Miljøstyrelsens WIKI-vejledning:

Der skal dog henvises til, at i oplande, der er mindre end 1.000 hektar, og i oplande, hvor antallet af DE er mindre end 10.000, anbefales det, at kommunen så vidt muligt supplerer med lokal viden om udviklingen. Det skyldes, at der er større usikkerhed i CHR-dataene for så små områder henholdsvis med så få antal DE..

...

I de kystoplande, hvor husdyrholdet er steget, kan kommunen også vurdere, om der er andre forhold uanset stigningen, der gør, at det stigende husdyrhold ikke giver anledning til en skade på vandmiljøet. Det kan omfatte, at der skal fratrækkes dyreenheder i de historiske CHR-data, fordi der siden seneste årlige opdatering heraf er etableret husdyrbrug, hvor nitratudvaskningen er reduceret, så den svarer til planteavlsbrug.

Fremgangsmåde:

Alle økologiske bedrifter i postnummer 7620, 7650 og 7660 er søgt frem via CHR. Bedrifter i Tangsø-oplandet er herefter identificeret, og udviklingen i DE 2007-2015 på den enkelte økologiske bedrift er registreret.

Alle konventionelle husdyrhold med miljøtilladelse eller miljøgodkendelse i Tangsø-oplandet er identificeret. Det er herefter vurderet, om den enkelte tilladelse/godkendelse indeholder vilkår, som medfører, at udvaskningen er under planteavlsniveau. Dette er gjort via de enkelte sagers ansøgning i det digitale ansøgningsystem på husdyrgodkendelse.dk. Herefter er det vurderet, om ejendomme med tilladelser/godkendelser med udvaskning under planteavlsniveau har taget den pågældende tilladelse/godkendelse i brug. Er dette tilfældet, er det følgende kontrolleret, om tilladelsens/godkendelsens vilkår mht. nitratudvaskning er overholdt.

Summen af DE på konventionelle bedrifter med en konstateret udvaskning under planteavlsniveau og udviklingen i DE på økologiske bedrifter fratrækkes antal DE i 2015.

Supplerende vurdering:

Der ligger to dambrug i Tangsø-oplandet, Møborg Dambrug ApS (Model 1) og Øster Ørts Dambrug (Traditionel). Et tredje, Vilhelmsborg Dambrug er på vej til nedlæggelse.

Alle tre dambrug var i drift i 2007.

Om Møborg Dambrug ApS fremgår det af dambrugets miljøgodkendelse fra 2009: *Der vil efter ombygning være en markant reduceret udledning af BI₅ til Damhus Å, en som minimum neutral udledning af kvælstof og en formindsket udledning af fosfor til Nissum Fjord.* Ved tilsyn på dambruget i 2013 blev det konstateret, at der ikke kræves indsats fra dambruget til forbedring af forholdene i åen.

Driften af Øster Ørts er pt uændret i forhold til 2007. Dambruget har pt en ansøgning om miljøgodkendelse til behandling hos Lemvig Kommune. Godkendelsen forventes at medføre reducere eller som minimum uændrede udledninger af næringsstoffer til vandmiljøet.

Lemvig Kommune har ikke kendskab til øvrige kilder til næringsstofbelastning af Tangsø-oplandet, som er forøgede i perioden 2007 til 2015.

Resultat og konklusion:

Husdyrtrykket i Tangsø-oplandet er stigende med 1.244 DE fra 2007 til 2015. Der er i denne periode identificeret en udvidelse af økologiske besætninger på 517 DE inden for oplandet, samt

godkendelse og ibrugtagen af 870 DE til en drift, som indebærer en nitratudvaskning, som er lavere end planteavlssædskiftet. I alt 1.387 DE, som ikke indebærer en udvaskning, som overstiger planteavlsniveauet.

Det konkluderes heraf, at husdyrtrykket indtil næste opdatering af husdyrtrykket kan betragtes som faldende i Tangsø-oplandet.

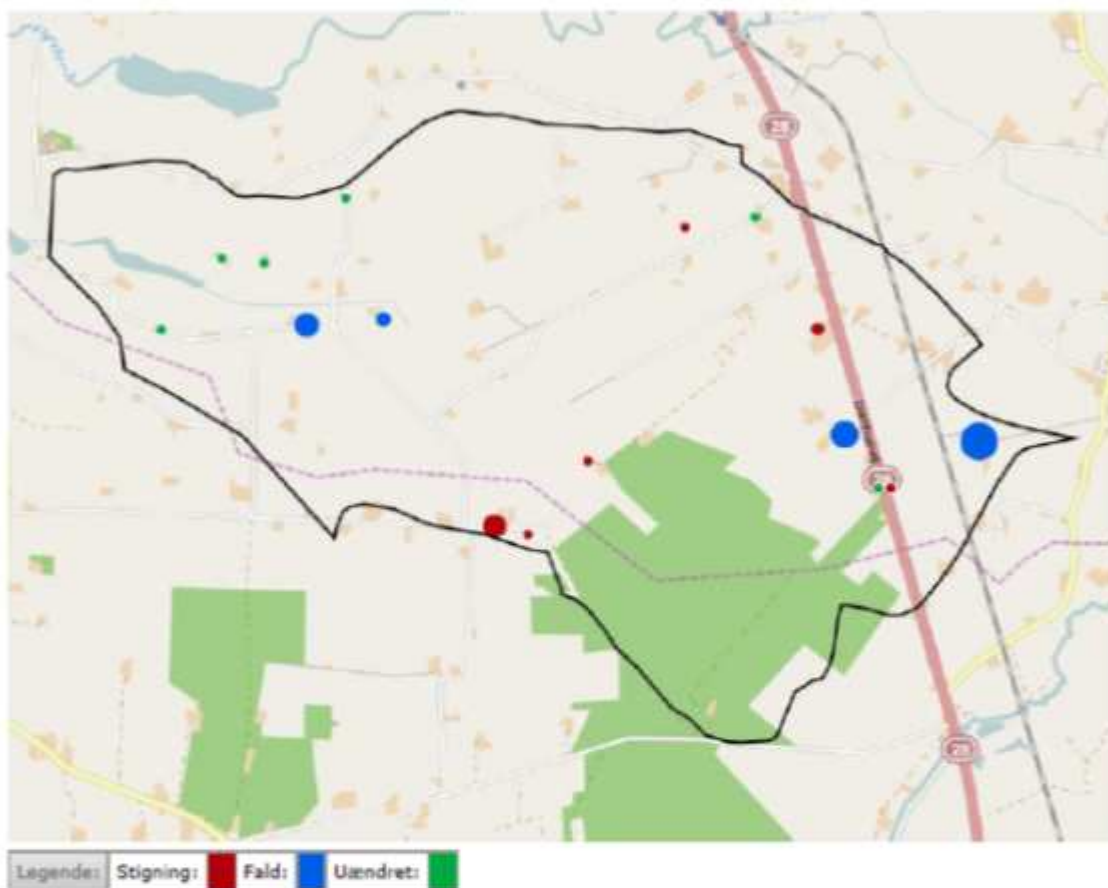
Bilag 11c

Rapport: Udvikling af husdyrtæthed, År: 2007-2015, Område: Opl Byn

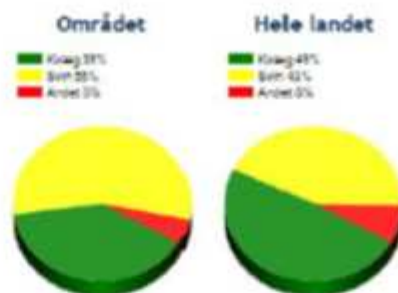
ConTerra ApS

Opgørelser på baggrund af CHR-registreringer

De i rapporten medtagne resultater beregnes på baggrund af CHR-registreringer for alle produktionssteder beliggende indenfor det af brugeren valgte område. Grunddata bag rapporten, omregninger fra CHR-oplysninger til antal dyrenheder (DE) og beregninger over udviklingen er identiske med kort på kystplandsniveau, som stilles til rådighed fra Miljøstyrelsen (www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm). De enkelte dyrearter omregnes fra registreringer i CHR til DE under anvendelse af omregningsfaktorer, som tager højde for en glidende udvikling i antal dyr/DE. En given ændring i omregningsfaktoren vil dermed "glattes" i perioden mellem normaltfastsættelserne.

Total:

Tabellbeskrivelse. Husdyrhold i det valgte område og for den valgte periode. Opførelsen viser antal DE for de enkelte husdyrarter opgjort pr. år. Udvikling i antal DE opgjort for dyrarten og DE-total i % beregnes ud fra data for start- hhv. slutåret.

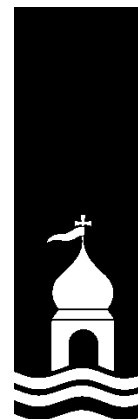
År	Kvæg DE	Svin DE	Andet			Total DE
			Fjer DE	Pels DE	Øvrige DE	
2007	424	747	0	49	1	1221
2008	430	730	0	51	1	1212
2009	449	704	0	52	1	1206
2010	443	618	0	53	1	1115
2011	453	626	0	53	1	1133
2012	446	625	0	55	1	1127
2013	463	624	0	59	1	1147
2014	466	631	0	52	1	1150
2015	445	629	0	59	2	1135
+/- %	5%	-15,8%	NaN%	20,4%	100%	-7%

Beregningsresultater

Udvikling i husdyrhold er vist i liniediagrammet til venstre og status for fordelingen husdyrarterne imellem i lagkagediagrammet ovenfor. For overskuelighedens skyld er værdier for fjerkræ, pelsdyr og øvrige her slået sammen til gruppen "Andet". Fordelingen i antal DE grupperne i mellem (data for slutåret) er vist for det valgte område og kan sammenholdes med lagkagediagrammet for tilsvarende landsdækkende fordeling.

Beregningsikkerheden for de enkelte dyrarter er forskellig. Angivelser for kvæg er meget sikre, medens registreringer for svin underlægges antagelser om f.eks. slagtevægt. Registreringer for pelsdyr og fjerkræ er underlagt endnu større usikkerheder. Sikkerheden i opgørelser baseret på CHR-data har været diskuteret og i vejledninger findes anvisninger på tolkning af disse. I områder hvor de sikre registreringer fra kvæghold udgør en markant højere andel af husdyrbestanden end gennemsnittet og hvor udviklingen er entydig i henhold til liniediagrammet, vil usikkerheden være mindst.

Outliers:

Tabellbeskrivelse. I tabellen vises alle husdyrhold som opfylder følgende kriterier: Stigningen/fald i antal DE er større end 10 DE og udgør mere end den for oplandet gældende afskæringsværdi vist i tabellen til venstre. Stigning i antal DE vises med rød skriftfarve og fald i antal DE vises med blå skriftfarve. "Type" = husdyrhold i slutåret.

CHR Nr.	Type	DE Første år	DE Sidste år	% stigning/fald
50295	Svin	406	302	18%
50430	Kvæg	218	195	17,3%
50466	Kvæg	202	222	42,6%
75097	Kvæg	79	8	53,4%
115099	Kvæg	0	11	23,4%

Kontrol for "outliers"

Den beregnede udvikling i antal DE vil umiddelbart være afhængig af det valgte områdes størrelse og dermed antallet af observationer. Fejl i indberetninger for enkelte produktionssteder kan have afgørende indflydelse på resultatet for mindre områder. I ekstreme tilfælde også for store områder. For at kunne vurdere om sådanne fejl (outliers) kan have betydning for det valgte område, gives der i tabellen en oversigt over produktionssteder med betydelig indflydelse på beregningsresultatet. Udvælgelsen af "outliers" vil være afhængig af det totale antal DE i oplandet og dermed være koblet til oplandets størrelse. I de mindste områder skal udviklingen på produktionsstedet i den valgte periode således udgøre mere en 15% af den totale stigning hhv. fald i antal DE. I de største områder vil produktionssteder som udgør mere end 2.5% af det totale fald/stigning i DE blive opført. Oversigt:

Kriterier for identifikation af outliers

Antal DE i oplandet i slutåret	Stedets andel i den totale stigning/fald i %
< 2000	15
2000 - 5000	10
5000 - 25000	7,5
25000 - 75000	5
>75000	2,5

Flere oplysninger over udviklingen i husdyrhold for de i tabellen viste produktionssteder vil kunne tilgås ved opslag i CTzoom eller ved kontrol med kommunens egne registreringer. Såfremt udviklingen for de berørte produktionssteder bliver verificeret/rettet, vil DE-udviklingen i selv små områder kunne beskrives med en langt større sikkerhed.

Bilag 12

